

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Fakulta
tělesné kultury

SURFING JAKO SOUČÁST VYJÁDŘENÍ IDENTITY JEDINCE

Diplomová práce

Autor: Bc. Alžběta Halušková

Studijní program: Rekreologie

Vedoucí práce: PhDr. Jana Hoffmannová, Ph.D.

Olomouc 2023

Bibliografická identifikace

Jméno autora: Alžběta Halušková
Název práce: Surfing jako vyjádření identity jedince

Vedoucí práce: PhDr. Jana Hoffmannová, Ph.D.
Pracoviště: Katedra rekreologie
Rok obhajoby: 2023

Abstrakt:

Tato diplomová práce se zabývá vlivem surfingu na formování identity jedince, s konkrétním zaměřením na českou surfovou komunitu. Cílem práce je identifikovat klíčové faktory, které ovlivňují surfovou identitu českých surfařů, popsat dopad surfingu na jejich životní styl a pracovní kariéru a analyzovat významné události v surfové kariéře jedinců. Práce využívá kvalitativní metody výzkumu, včetně hloubkových polostrukturovaných rozhovorů s devíti členy české surfové komunity. To umožnilo získat detailní a bohaté informace o zkušenostech, postojích a názorech respondentů týkajících se výzkumného tématu. Studie poskytuje cenné poznatky o tom, jak surfing formuje identitu českých surfařů a jak ovlivňuje jejich životy mimo sport. Výsledky mají potenciální relevanci pro sociální a kulturní studia sportu a psychologii sportu. Práce také otevírá prostor pro další výzkum v této oblasti.

Klíčová slova: Surfování, identita, český surfing, surfová komunita, životní styl

Souhlasím s půjčováním práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author: Alžběta Halušková
Title: Surfing as an expression of an individual's identity

Supervisor: PhDr. Jana Hoffmannová, Ph.D.
Department: Department of Recreation and Leisure Studies
Year: 2023

Abstract:

This master's thesis examines the influence of surfing on the formation of an individual's identity, with a specific focus on the Czech surfing community. The aim of the thesis is to identify key factors influencing the surfing identity of Czech surfers, describe the impact of surfing on their lifestyle and career and analyze significant events in their surfing careers. The thesis uses qualitative research methods, including in-depth semi-structured interviews with nine core members of the Czech surfing community. This enabled the collection of detailed and rich information about respondents' experiences, attitudes, and opinions on the research topic. The study provides valuable insights into how surfing shapes the identity of Czech surfers and how it affects their lives beyond sport. The results have potential relevance for social and cultural studies of sport and sports psychology. The work also opens space for further research in this area.

Keywords: Surfing, identity, Czech surfing, surf community, lifestyle

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracovala samostatně pod vedením PhDr. Jany Hoffmannové Ph.D., uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 27. června 2023

.....

S vděčností se obracím k mé vedoucí práce PhDr. Janince Hoffmannové, Ph.D., jejíž inspirativnost mi přinášela světlo na cestě tvorby, a k mému milému Viktorovi, jehož podpora a laskavá pomoc byly mým průvodcem při psaní mé diplomové práce.

OBSAH

Obsah	7
1 Úvod	10
2 Přehled poznatků	11
2.1 Historie surfingu	11
2.1.1 Starověká Havaj	11
2.1.2 18. a 19. století	12
2.1.3 20. století	13
2.1.4 Olympijské hry	14
2.2 Surfing dnes	14
2.2.1 Umělé vlny	15
2.2.2 River surf	15
2.2.3 Surfskate	16
2.3 Český surfing	16
2.3.1 České surfové kluby	18
2.3.2 Český svaz surfingu	18
2.4 Surfing a spiritualita	19
2.5 Životní styl a surfing	21
2.5.1 Surfová subkultura	22
2.5.2 Surfová ideologie	24
2.6 Identita	25
2.6.1 Sportovní identita	26
2.6.2 Surfová identita	27
3 Cíle	30
3.1 Hlavní cíl	30
3.2 Dílčí cíle	30
3.3 Výzkumné otázky	30
4 Metodika	31
4.1 Výzkumný soubor	31
4.2 Metody sběru dat	32

4.2.1	Hlubkový rozhovor	33
4.2.2	Metoda čáry života	33
4.2.3	Průběh výzkumu	33
4.3	Metody zpracování dat	35
5	Výsledky	38
5.1	Faktory ovlivňující surfovou identitu českých surfařů	38
5.1.1	Komunita	39
5.1.2	Množství času u oceánu	41
5.1.3	Závody.....	43
5.1.4	Dobry pocit z výkonu	44
5.1.5	Znalosti dané problematiky	46
5.1.6	Další faktory	47
5.2	Vliv surfingu na život českých surfařů	47
5.2.1	Vliv surfingu na životní styl	48
5.2.2	Vliv surfingu na pracovní kariéru	52
5.3	Významné události v surfové kariéře českých surfařů.....	54
6	Diskuse.....	58
6.1	Kapitoly k výzkumným otázkám.....	58
6.1.1	Jaké jsou jednotlivé faktory ovlivňující surfovou identitu českých surfařů?	58
6.1.2	Jak surfing ovlivňuje životní styl a pracovní kariéru českých surfařů?	62
6.1.3	Jaké jsou významné události v surfové kariéře jedinců?	63
6.2	Další postřehy	64
6.3	Limity práce.....	66
7	Závěry	68
8	Souhrn	69
9	Summary.....	70
10	Referenční seznam	71
11	Přílohy	76
11.1	Slovníček pojmů	76
11.2	Časová osa a vlna, podklad k rozhovorům.....	78
11.3	Příklad vyplněného podkladu k rozhovoru, Respondent 4.....	79

11.4 Seznam tabulek.....	80
11.5 Seznam obrázků.....	80
11.6 Vyjádření etické komise k výzkumu.....	81

1 ÚVOD

Surfing se stal integrální součástí mého života již před deseti lety. Od dětství jsem k tomuto sportu pociťovala silné pouto, a tak se pro mě stalo moje přání skutečností, když jsem po maturitě zamířila na svůj první surf kemp. Hned po prvním setkání s vlnami jsem propadla kouzlu surfingu, které mě drží v jeho spárech až dodnes.

Jako mnoho dalších Čechů jsem byla svědkem a aktivní účastnicí vzniku české surfové komunity, formování prvních surfovacích klubů a uspořádání prvního Českého poháru v surfingu. Toto osobní zapojení a získané zkušenosti mě motivovaly k napsání této diplomové práce, jejímž cílem je prozkoumat, jakým způsobem surfing utváří a ovlivňuje identitu jednotlivců v rámci české komunity.

Surfing, jakkoli většinou spojovaný s exotickými lokacemi a teplými oceány, se stal globálním fenoménem, který překračuje geografické a kulturní hranice. Jeho specifická estetika přitahuje lidi z různých koutů světa, včetně České republiky. Jak se tedy tato fascinace projevuje v životě českých surfařů? Jak ovlivňuje jejich identitu, životní styl a pracovní kariéru? Jaké role hrají různé faktory v utváření jejich surfové identity?

V této práci se pokusím tyto otázky zodpovědět. Využiji k tomu hloubkových polostrukturovaných rozhovorů s devíti členy české surfové komunity, které nám poskytnou detailní a bohatý vhled do jejich zkušeností, postojů a názorů spojených se surfingem.

Struktura této práce je navržena tak, aby poskytla komplexní pohled na fenomén surfingu. Po tomto úvodu následuje přehled existujících poznatků o surfingu, jeho historii a současné situaci, s důrazem na českou surfovou scénu. Zaměřuji se také na vztah mezi surfingem a spiritualitou, surfovým životním stylem a surfovou subkulturou, a zkoumám pojem identity, zejména ve sportovním kontextu. Po teoretické části představuji své výzkumné cíle a metodologii, následovanou prezentací a diskusí výsledků.

Surfing je více než jen sport. Je to životní styl, kultura, a pro některé jedince způsob, jak definovat sami sebe. Tato práce usiluje o hlubší pochopení toho, jak tato surfová identita vzniká a jaký vliv má na život jedince.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Historie surfingu

Historie surfingu poskytuje důležitý kontext a základní povědomí o tématu práce. Tento historický přehled pomáhá čtenáři pochopit, jak se surfing vyvinul do současné podoby a jaké faktory ovlivnily jeho popularitu a význam v různých časových obdobích. Dále přináší vhled do sociokulturního kontextu, který je spojen se sportem, a ukazuje jeho propojení s různými subkulturami, životním stylem a hodnotami.

Tento vzrušující vodní sport si užívají lidé již tisíce let, a měl významný dopad na populární kulturu, ovlivnil módu, hudbu i umění (Lawler, 2010). Surfing můžeme dokonce označit za jeden možná z nejstarších „extrémních sportů“, který existuje (Nathanson, Haynes & Galanis, 2002). V následujících kapitolách si historii surfingu popíšeme detailněji.

2.1.1 Starověká Havaj

Nejstarší zmínky o sportu, který se podobal nynějšímu surfování, pochází ze starověké Polynésie, z pobřežních oblastí dnešní Havaje, asi 1000 let nazpět (Finney & Houston, 1996). Podle havajské mytologie osídlili předci lidí – duchové – nejprve moře a až poté pevninu, která se zrodila z bohů a vyskočila z moře. Havajský lid je odjakživa spojen s prostorem moře – a je to také jeden z důvodů, proč je surfování tak úzce spjato s havajskou kulturou (Ingersoll, 2016)

Surfování bylo v té době známé pod názvem he'e nalu, což v havajštině znamená „klouzání po vlnách“ (Ingersoll, 2016). Pro polynéský lid nebyl surfing pouze rekreační aktivitou, ale i společenskou, kulturní a duchovní záležitostí. Surfing byl prostředek komunikace, způsob, jak prokázat dovednost a statečnost a způsob, jak se spojit s přírodou. Polynésané dokonce věřili, že jízda na vlnách může být způsob spojením se s oceánem a bohy (Finney & Houston, 1996).

Surfování si v té době užívali muži i ženy všech věkových kategorií a společenských vrstev (Finney, 1959). Nicméně výhradní práva na nejlepší surfové spoty si udržovali náčelníci havajských kmenů a jejich rodiny, zatímco obyčejný lid surfoval na horších vlnách (Nathanson, Haynes & Galanis, 2002). Havajská královská rodina ali'i (náčelníci) bývala v ježdění na vlnách velice schopná a surfing si zpříjemňovali osobními oceánskými písněmi a zpěvy (Ingersoll, 2016). Tyto písně fungovaly jako proklamace vznešenosti a odbornosti, kombinovaly historické vnímání místa s osobní reakcí, zkušenostmi a spojením jednotlivce s tímto místem.

Surfování bylo pro náčelníky havajských kmenů nejen zábavou, ale také způsob, jak se udržet v dobré fyzické kondici pro svůj úřad, který fyzickou zdatnost vyžadoval (Finney, 1959). Surfování hrálo pro havajské kmeny také důležitost v sexuálním chování. Surfing sloužil jako

prostředek námluv, kdy ženy i muži předváděli své dovednosti jízdy na vlnách ve snaze přilákat partnera. Věhlas těch, kteří uměli surfovat, se odráží v havajských písních a příbězích.

He'e nalu byl a stále je formou oceánské gramotnosti (Ingersoll, 2016). Oceánská gramotnost je jinými slovy přístup k poznání, je to vizuální, duchovní a intelektuální znalost moře a pevniny: ptáků, barvy mraků, proudění proudů, ryb a mořských řas, načasování oceánských vln, hlubin, přílivu a odlivu a nebeských těles, které všechny cirkulují a plynou s rytmy a pulzacemi. Oceánská gramotnost spojovala Havajce s rytmy přírody a pomáhala orientovat se v historii mořeplavby, která byla význačná pro havajskou historii (Walker, 2011).

2.1.2 18. a 19. století

První písemné důkazy o surfování se objevují v denících anglického průzkumníka Jamese Cooka, který spatřil v roce 1777 Tahitány na bodysurfech (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů), a o rok později viděl na Havajských ostrovech surfaře sjíždět vlny na dlouhých dřevěných prknech (Nathanson, Haynes & Galanis, 2002). Podle surfařského historika Matta Warshawa žádný popis surfování, který následoval v příštích sto letech, neodpovídal tak krásnému popisu, jaký se dal přečíst právě v denících Jamese Cooka (Surfer Today, 2020). Cook rozepsal svoje zkušenosti následovnými větami:

"Nemohl jsem si nevšimnout, že tento muž zažíval nejvyšší potěšení, když ho moře hnalo tak rychle a hladce. Zvláště proto, že i když stany a lodě byly tak blízko, nezdálo se, že by mu záviděl nebo vůbec všiml davů jeho krajanů, kteří se shromáždili, aby je viděli jako vzácné a kuriozní objekty."

"Tehdy jsem pochopil, že tato činnost... je mezi nimi běžná. A pravděpodobně mají ještě více podobných zábav, které jim poskytují alespoň stejnou radost jako bruslení, což je jediná naše aktivita, se kterou bych ji mohl srovnat."

V té době přistupovali Havajci ke sportu jako k národní zábavě. (Finney & Houston, 1996). Po příchodů misionářů na ostrovy byl však surfing na nějakou dobu zakázán. Úvahy misionářů byly založeny na nepatřičné povaze skoro nahých mužů a žen, kteří spolu surfovali – na což byli tehdy křesťané velmi citliví. S příchodem Evropanů na ostrovy nezažil úpadek pouze surfing, ale i další domorodé sporty a zvyky. Havajci ztratili svoji sociální, ekonomickou a politickou nezávislost a jejich počet se neustále snižoval, kvůli nemocem, které přivlekli na ostrovy přicházející Evropani. Zatímco v roce 1779 byl odhadovaný počet obyvatel na Havajských ostrovech 400 000 obyvatel, v roce 1898 už byl pouze 40 000, což je o 90% obyvatel méně.

2.1.3 20. století

Počátek 20. století můžeme označit jako historický začátek moderního surfingu (Lazarow, Miller & Blackwell, 2008). Po tom, co surfování na Havaji téměř vymizelo kvůli přísným pravidlům protestantských misionářů, našlo renesanci především kvůli započínajícímu zájmu “Haole” (bílých lidí nebo cizinců). Období po druhé světové válce až do počátku 60. let 20. století zaznamenalo významný rozvoj surfingu.

Zatímco se do té doby vyráběly surfy z balzového dřeva, v 60. letech byly nahrazeny surfboardy z pěny a sklolaminátu, které byly odolnější a snáze se sériově vyráběly. Vývoj lehčích materiálů pro výrobu prkna, stejně jako lepší cenová dostupnost surfů i neoprenů, učinil surfování pro lidi dostupnější (Lazarow, Miller & Blackwell, 2008). Současně se zdokonalovaly silnice, stavěly se dálnice a auta relativně zlevňovala, díky čemuž bylo cestování do surfových destinací dostupnější a jednodušší. Od počátku 60. let 20. století bylo posléze surfování popularizováno prostřednictvím popové kultury – filmy (například hollywoodským filmem *Gidget*) či muzikou (například kapelou *Beach Boys*).

Surfing se v 60. letech rozšiřoval do dalších destinací – USA (Kalifornie, Severní Karolíny, Floridy), Austrálie, Evropy a dál (Encyclopedia of surfing, 2023). Toto rozšíření bylo podpořeno lepší dostupností surfových prken a rostoucím zájmem o plážovou kulturu – surfing zasáhl mainstream a davy lidí se více než kdy předtím hrnuli na pláž pozorovat nebo se účastnit surfingu.

Co se prvních závodů týče, každoroční závody *Makaha International* byly dlouho považována za neoficiální světový titul, ale progresivní surfaři na začátku 60. let začali považovat akci *Makaha* za přežitek z éry dřevěných prken (Encyclopedia of surfing, 2023). V roce 1963 australský surfařský filmař a vydavatel časopisu *Bob Evans* přesvědčil australského ropného giganta *Ampol Petroleum Limited*, aby sponzoroval první oficiální mistrovství světa v surfování – událost se konala následující rok 16. a 17. května na *Manly Beach* v *Sydney*. Vítězi se stali Australané *Midget Farrelly* a *Phyllis O'Donell*.

Důležitou součástí rozvoje surfingu jako sportu byl vznik surfových organizací. Asociace měly a mají za úkol organizovaně rozvíjet surfing jako sport (Babič, 2008). V roce 1976 vznikla *Association of Surfing Pros* (od roku 2014 *World Surf League*, neboli *WSL*), což je dodnes řídicí orgán profesionálních surfařů. *IPS* vytvořila první světový okruh profesionálních surfařských akcí a v roce 1983 převzala řízení světového okruhu (*World Surf League*, 2023). *WSL* každý rok pořádá 8 světových surfových sérií včetně nejprestižnějších *Championship Tours* a *Qualifying Series*. Kromě *WSL* existuje ještě jedna důležitá organizace – *International Surfing Association (ISA)*. *ISA* se zaměřuje na regulaci surfingu po vzdělávací stránce – certifikuje surfařské instruktory a

surfařské školy, věnuje se surfingu pro handicapované sportovce a vytváří spojovací článek mezi národními surfovými organizacemi a Mezinárodním olympijským výborem. ISA kromě toho každý rok organizuje 8 významných surfových soutěží (ISA surf, n.d.).

2.1.4 Olympijské hry

V roce 1920 navrhl havajský plavec a surfař Duke Kahanamoku, neboli „otec moderního surfování“, aby byl tento sport zařazen do Olympijských her (Surfer Today, n.d.). Zařazení surfingu do Olympijských her bylo plně kontradikcí (Wheaton & Thorpe, 2021). Surfování není městským sportem, jako je například skateboarding – nemá nízké náklady na účast a jeho globální popularita je sporná. Profesionální surfování má problémy s přitahováním publika a generováním příjmů. Jde o sport s obtížně pochopitelnými pravidly pro širokou veřejnost a je závislý na předpovědi, což znamená, že se soutěže musí plánovat na více dnů. I přes to se v září roku 2015 předložil návrh, aby bylo surfování zahrnuto do užšího výběru nových sportů na Olympiádu spolu s baseballem, softballem, karate, skateboardingem a sportovním lezením, které mělo být zváženo pro zařazení na letní olympijské hry v roce 2020 (International Olympic Committee, 2016). Nakonec bylo 3. srpna 2016 všech pět sportů schváleno pro zařazení do programu Olympijských her 2020. Surfing budou hostit i následující Olympijské hry – v Paříži, roku 2024.

Jedním z důležitých faktorů, díky kterým se surfing dostal na Olympijské hry, jsou právě umělé vlny (Wheaton & Thorpe, 2021) (viz kapitola 2.2.1 Umělé vlny). Bazény s umělými vlnami nabízí předvídatelné a ovladatelné podmínky, díky kterým není potřeba závody ovlivňovat podle místa, počasí či podmínek a závod je atraktivnější pro nesurfové publikum. To, že najdeme ve wavepoolech vlny, které jsou takřka identické, může být potenciální řešení problému spravedlivého posuzování.

2.2 Surfing dnes

Surfing je v dnešní době populární sport a rekreační aktivita, která zahrnuje jak profesionální závody, tak aktivní trávení volného času v prostředí pláží. Surfing se stále technologicky vyvíjí, jak vylepšováním surfboardů, neoprenů nebo přístrojů a technologií na předpověď vln. Kromě toho se oceánský surfing rozšířil o nové variace, které se dají praktikovat v jiných prostředích.

2.2.1 Umělé vlny

V posledních letech se s technologickým pokrokem rozjíždí fenomén umělých vln. Umělé vlny na surfování vznikají různými technologiemi v bazénech zvaných “wavepools”, kde vzniká mnohdy dokonalá pravidelná vlna, na které mohou surfaři trénovat (Wray, 2022).

První wavepool vznikl v 70. letech minulého století (Wray, 2022), nicméně největší boom surfových wavepoolů probíhá až v posledních letech. Mezi nejznámější wavepool technologie patří španělský výrobce Wavegarden od vývojářů José Manuela Odriozolu a Karin Frische, nebo Surf Ranch od Kelly Slater Wave Company (Surfer today, n.d.).

Surf Ranch byl také prvním wavepoolem, který v roce 2018 hostil první profesionální soutěž v surfování Surf Ranch Pro, kterou zaštiťuje World Surf League (Bergman, 2018).

2.2.2 River surf

Surfování na řece, alias river surf, je sportovní a rekreační aktivita podobná surfingu (Wende et al., 2023). Vlna je vytvořena uměle nebo přirozeně v ústí řeky. Některé přírodní říční vlny jsou dodatečně upraveny tak, aby vytvořily vlnu, na které je sport možný. Prostřednictvím energie (umělé nebo tekoucí řekou) je voda tlačena proti překážce, čímž vzniká stacionární neboli umělá vlna. Voda přichází zepředu, což je hlavní rozdíl oproti surfování v oceánu – je tvořena nepřetržitě. Dalším rozdílem oproti surfování v oceánu je to, jak sportovci chytají vlnu. Nastupují ze strany (někdy už ze stoje, takže není potřeba manévr důležitý stand-up (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů)) a po pádu z vlny uvolní prostor dalšímu sportovci.

Umělé vlny jsou stále populárnější a existuje více soutěží, zejména v německy mluvících zemích (Německo, Švýcarsko a Rakousko) s omezeným nebo žádným přístupem k oceánským vlnám. Nejznámější umělá vlna je pravděpodobně Eisbach v Mnichově (Wende et al., 2023), kde surfaři začali surfovat v 70. letech minulého století.

V Česku vznikly podmínky pro tento sport před několika lety a nyní máme k dispozici 4 říční vlny na různých lokacích – Brandýs nad Labem, Roudnice nad Labem, České Budějovice a nejnovější vlna v Praze. V roce 2022 vznikl první Pohár v river surfingu, který čítal tři zastávky, který je tento rok následovaný druhým ročníkem – v němž najdeme už zastávek 5 (doplňeno o pražské Vlny Štvanice a slovenské Čunovo) (Český surfing, n.d.).

Surfing a river surfing jsou sice dva odlišné sporty, ale mohou sloužit jako dobrá příprava a mají prvky, které jsou vzájemně aplikovatelné. Propojení se surfingem a atraktivita sportu je důvod, kvůli kterému je velká část české river surfové scény propojena s českou surfovou scénou.

2.2.3 Surfskate

Surfskating je sport, který zažívá v posledních letech velký boom mezi surfaři i nesurfaři (Adrenaline Agency, 2021). Surfskate jako takový vychází ze skateboardu, nicméně má jisté odlišnosti, které ježdění v několika aspektech připodobňuje surfingu. Rozdíl od klasických skateboardů nebo longboardů je unikátní styl zatáčení, který je způsoben předními otočnými V-trucky, které se můžou otočit o 360 stupňů (Hones, 2017). Díky tomu surfskate umožňuje jízdu, která je podobná jízdě na vlnách. „Mírnými náklony můžete tedy manévrovat s deskou a “plout”“. Tento pohyb se dá také využít k “pumpování” a dosáhnout vyšší rychlosti.

Trénink jízdy na surfskatu často využívají surfaři k tak zvané „suché přípravě“. Stejně, jako u riversurfu, jsou některé manévry na surfskatu aplikovatelné na surfing, proto se surfskating u surfařů těší takové oblibě. V České republice existují závody, kempy i tréninky, které jsou velmi populární. Na našem území se tréninkům věnuje mimo jiné Pražskej serfovej klub, kterému se budeme věnovat v kapitole 2.3.1 České surfové kluby.

2.3 Český surfing

Co se týče historie surfingu v Česku, český surfing začal nabývat významu až v posledním desetiletí 20. století (Löffelmann, 2020). Historie tohoto sportu v České republice je poměrně krátká, především kvůli geografické poloze země a kvůli omezení možnosti cestování kvůli komunistickému režimu. I přes to se těsně po revoluci začala v Česku formovat surfařská komunita. Rozvoj cestovního ruchu, internetu a médií významně přispěli k popularizaci sportu jako takového.

Zajímavostí je, že na rozdíl od zbytku světa, kdy se ostatní boardové sporty (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů) začaly objevovat až jako alternativa surfingu, byl český trend spíše opačný. Jak můžeme soudit dle zakladatelů prvních surfových cestovních společností nebo organizátorů a výherců prvních českých surfových závodů, první protagonisté surfingu v Česku byli především milovníci snowboardingu (Peřina, 2019). První cestovní agentura, která byla zaměřená na surfing, vznikla v roce 2006 (Löffelmann, 2018) a v roce 2008 vznikl první ročník Mistrovství české a slovenské republiky v surfingu (Czech and Slovak surfing championship) v jihozápadní Francii (Novotná, 2008). Rozvoj surfových komunit, klubů, cestovních kanceláří a firem se surfovou tematikou byl a stále je jeden z hlavních faktorů, který podporuje surfing v České republice.

Celkově lze konstatovat, že trend tohoto sportu mezi českými sportovci prošel významným vývojem a dále se rozvíjí – počet milovníků surfingu stále roste. Stejně tak roste množství účastníků v českých surfových závodech, množství českých instruktorů surfingu,

aktivita jednotlivých surfových komunit a klubů nebo počet českých „surf housů“ v zahraničí (Menšík, 2018).

Nedílnou součástí zvěšování české surfařské subkultury jsou surfové filmy, které v Česku přispěly k propagaci sportu a životního stylu, který se s ním pojí. Jeden z prvních filmů, který u nás vznikl, je dokument *Choose your wave* z roku 2016 od režiséra Martina Smékala, který pojednává o českých surfařích, kteří se přestěhovali za surfingem do zahraničí (Váchalová, 2017). Režisér filmu Martin Smékal popisuje film jako: „Tehle dokument je o lidech, kteří začali surfovat a na základě toho proběhla taková změna, že jim to obrátilo celej život naruby.“ Martin Smékal je důležitou osobou v české surfové scéně, protože se mu podařilo natočit i další úspěšné surfové filmy – dokument o big wave surfing (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů) *No Wave Back* a dokument z prostředí Islandu *Mezi Fjordy*. Mezi další české kultovní filmy patří *SURFR movie* od Jakuba Michny nebo *Kde poušť potkává oceán* režírovaný Václavem Píšou.

Již zmíněný *SURFR movie* (z roku 2018) od Jakuba Michny byl také důležitý mezník pro celkový vznik českého surfového brandu *SURFR*, který hrál významnou roli v České surfové scéně a utváření české surfové komunity (*SURFR*, 2018). *SURFR* byl původně nápad na bakalářskou práci mladého Jakuba, který se po ukončení studia překlenuje na fungující projekt. *SURFR* brand je on-line magazín, podcast (s Jakubem na vlnách), cestovní surfový průvodce a účet na sociálních sítích se surfovou tematikou (Chmurová, 2022). Během let začal *SURFR* prodávat vlastní merch – a byl tak prvním a jediným českým e-shopem se surfovým sortimentem. Aktivita *SURFR* brandu sdružila a propojila obrovské množství českých surfařů – lidi podnikající v surfovém cestovním ruchu v zahraničí, lidi vyrábějící surfová prkna a další umělce, cestovatele, sportovce a nadšence. *SURFR* brandu patří obrovský podíl na formování české surfové komunity. Ne nadarmo zdůrazňuje Jakub v rozhovoru pro *CzechCrunch*: „Tou druhou nejdůležitější věcí na surfování je komunita.“ (Sedláček, 2020).

I přesto, že čeští surfaři zatím nedosahují úrovně nejlepších světových surfařů, je patrný jejich pokrok a postupné zlepšování se. Díky tréninku u oceánu a účasti na soutěžích se jejich dovednosti rozvíjejí. Kromě toho se v České republice objevují projekty, které se zaměřují na využití umělých vln, což umožňuje surfování i v prostředí, které neposkytuje přirozené oceánské vlny (Löffelmann, 2020). Tyto projekty mají potenciál přilákat další zájemce o surfování a podpořit rozvoj české surfování. S dalším rozvojem, podporou a možnostmi surfování na umělých vlnách je možné očekávat, že český surfing bude i nadále růst a získávat na síle.

2.3.1 České surfové kluby

Surfový klub, který v Česku vyvíjí největší aktivitou, je Pražskej serfovej klub, z. s. Pražskej serfovej klub alias PSK byl založený v roce 2017 (Freeride.cz, 2017) a od té doby sdružuje „vnitrozemské serfaře“ z Prahy a okolí. A jak už jejich vlastní popis na stránkách napovídá: „...hlavním cílem je vytvořit prostředí, které českému surfaři usnadní přečkat dobu, kdy nebrázdí vlny oceánu. Chceme, aby se členové navzájem nejen poznávali, ale vyměňovali si své znalosti a zkušenosti a mohli tak využít dobu odloučení od oceánu k přípravě na další cesty za vlnami.“ (Pražskej serfovej klub, n.d.). Aktivitu PSK je na české scéně těžké přehlédnout. Od pravidelných sportovních tréninků pořádá klub různé závody, přednášky, sešlosti i společenské akce. Mezi tréninky, které PSK organizuje, patří tréninky plavání, jízdy na surfskatu, kruhové tréninky, tréninky pádlování na surfu na Vltavě, riversurf tréninky a jóga.

Od roku 2023 se klub přesunul do „klubovny“ na pražském ostrově Štvanice (Pražskej serfovej klub, 2023), kam se přesunula kancelář klubu a probíhá zde většina tréninků. Klub v budově funguje v kooperaci se spolkem Vlny Štvanice, což je nově vzniklá riversurfová vlna na Vltavě (Vosecká, 2022). Pražskej serfovej klub se na tvorbě a údržbě říční vlny aktivně podílí a díky tomu může svým účastníkům poskytnout surfing alespoň ve vnitrozemské podobě.

Pražskej serfovej klub není jediný surfový klub, který v našem vnitrozemském státu máme – v Brně funguje Brněnské surfové klub z. s. (Brněnské surfové klub, n.d.) vzniklý v roce 2019, který se pyšní podobnou aktivitou, jako má Pražskej serfovej klub. Na indonéském Bali funguje mezi českými přistěhovalci Bali Cliff Surf Club, z.s. (Bali Cliff Surf Club, 2023), který organizuje závody do Českého poháru v surfingu Bali Big Wejf. Klub vznikl v roce 2021.

Pořád ještě neoficiálními kluby jsou poté Ostravský Surfový klub a Olomoucký surfový klub.

Celkově lze říci, že surfové kluby jsou nezbytným prvkem pro rozvoj a posílení české surfové subkultury a komunity. Nabízí příležitosti pro vzájemné propojení surfařů, vzdělávání, trénink, soutěže a sdílení zkušeností, čímž přispívá k růstu a rozkvětu české surfové scény.

2.3.2 Český svaz surfingu

Český svaz surfingu vznikl v roce 2020 a jeho hlavním cílem je zlepšovat úroveň českého surfingu (Český surfing, 2022). Dosáhnout toho svaz chce sjednocením a aktivací českých komunit v Česku a v zahraničí, vytvořit potřebnou organizační strukturu a právní základy nutné k rozvoji sportu, podpoře vzdělávání, specializace českých surfařů a snaze přistupovat k surfingu nejen jako k životnímu stylu, ale také jako ke sportu. Český svaz surfingu organizuje Český pohár v surfingu, který se uskutečnil zatím ve dvou ročnících – v roce 2021/2022 a 2022/2023. Během

deseti měsíců se uskutečnily čtyři závody v surfových destinacích – Portugalsko, Bali, Srí Lanka a Francie, což je již zmíněné Mistrovství české a slovenské republiky v surfingu (Český surfing, 2022).

Co se týče organizační sportovní struktury nadnárodní úrovně, v Česku zastupuje ISA (International Surfing Association) organizace ČFSUP (Česká Federace Stand Up Paddle) (ČFSUP, n.d.). Skrze ČFSUP jsou vysíláni čeští surfaři na závody, které jsou ISA pořádány. V rámci surfingu byly vyslány za Českou republiku dvě skupiny surfařů: handicapovaní sportovci v soutěži ISA World Adaptive Surfing Championship v roce 2018 a druhá skupina je první nominovaná česká surfová reprezentace, která jede v červnu roku 2023 na ISA World Surfing Games v El Salvadoru. Český surfing tak plně vkročil do série mezinárodních závodů (Český surfing, 2023).

Český svaz surfingu stojí i za organizací Českého poháru v river surfingu, který se tento rok jede jako druhý ročník.

2.4 Surfing a spiritualita

Zkoumání spirituality ve spojitosti se surfováním přináší hlubší porozumění prožitku surfařů a jeho dopadu na jejich životy a pohled na svět. Zahrnutím této kapitoly si čtenář představí komplexnější a multidimenzionální perspektivu na surfing jako aktivitu a jeho potenciální duchovní rozměry.

Existuje mnoho definic, které vysvětlují slovo spiritualita. Zinnbuer a Pargament (2005) chápou slovo spiritualita jako duchovní dimenze lidského života, která přesahuje individuální existenci každého jedince a zahrnuje individuální naplňování této potřeby. Jirásek (2014) slovo spiritualita popisuje jako: „...vyjádření prožitků stojících mimo lidskou přirozenost, mimo možnosti obvyklého zakoušení a sdílení prostřednictvím slov, zcela mimo vědecké (či jiné racionální) uchopení.“

Dle Paloutziana a Parka (2014) spiritualita může být každá činnost, která naplňuje transcendentální rozměry lidského života – činnost, při které člověk hledá a objevuje smysl vlastní existence, celistvosti, vnitřního potenciálu a propojení se s ostatními.

Se spiritualitou se často pojí slovo posvátno. Posvátno definoval Rudolf Otto (1998), který slovo chápe jako zkušenost čehosi, co je tajemné a probouzí v nás bázeň a fascinaci. Posvátné je, když jsme propojení s něčím vyšším, nadpozemským. Ať už se jedná o posvátné místo, posvátnou činnost nebo posvátný objekt.

Surfování může být mnohem víc než jen fyzická aktivita nebo sport. Pro mnoho lidí to může být posvátný zážitek, který zahrnuje spojení s oceánem a prožívání pocitu jednoty s přírodou.

V předchozích kapitolách jsme si představili spirituální význam, který představovalo surfování pro starověké kmeny na Havaji. Nicméně není náhodou, že téma spiritualita v surfingu nevymizela ani v dnešní době.

Mezi surfováním a spiritualitou existuje jedinečný přesah, který není vidět na první pohled, ale je patrný ve způsobu, jakým surfaři mluví o svých zážitcích ve vodě – kdy mluví o této aktivitě jako o osobně smysluplné a transcendentální zkušenosti. V rozhovorech v publikaci *Surfing and Spirituality* (2012) surfaři používají k popisu surfových zážitků dokonce posvátný jazyk.

Mnoho takových surfařů by souhlasilo s tím, že pouhé označení sportu “surfing” marginalizuje a podkopává jeho mocnou duchovní kapacitu.

Profesor a surfař Bron Taylor (2007) ve svém článku tvrdí, že „fyzické, psychologické a duchovní“ výhody surfování jsou tak hluboké, že surfování „by mělo být chápáno jako nové náboženské hnutí“ které nazývá „náboženstvím vodní přírody“. Surfaři často popisují pocit jednoty s oceánem, když se naladí na rytmus vln a pohybu vody. Toto spojení může přinést hluboký pocit míru a úžasu, protože surfaři jsou svědky síly a krásy přírody způsobem, který je na souši těžké zažít.

Luis MP, zakladatel magazínu *Surfer Today* píše ve svém článku “Why surfing is a religion” (*Surfer Today*, n.d.) to, že je těžké nemít pocit, že něco není posvátného, kdykoliv jedeme na dokonalé vlně, kloužeme po zrcadlově modré hladině a při tom nás hřejí žluté paprsky slunce. Luis píše, že surfování má své posvěcené místo – oceán, ke kterému mají surfaři úctu a vědí, že pokud se vzepřou jeho síle, zaplatí za to zraněním nebo smrtí.

Surfové duchovno má dokonce vlastní název, který zní “Soul-surfing”. Soul-surfing je.) filozofický a duchovní koncept (*Surfer Today*, n.d), jehož historie sahá do 60. let minulého století. Soul-surfing definuje aktivitu v její nejčistší podobě. Soul-surfers surfují z čirého potěšení ze surfování a jsou schopni mu obětovat celý život. Tento směr se často prezentuje jako univerzální opoziční filozofie k profesionálnímu surfování, která zahrnuje nejen soutěž o ceny, ale i velkou část surfařského průmyslu, médií a celkovou komercializací surfingu.

Shrneme-li tuto kapitolu, shodneme se na tom, že surfování je transnáboženská aktivita, kterou lze zahrnout do mnoha různých náboženství, ale mohou ji také praktikovat lidé, kteří jsou „duchovně zainteresováni, ale nejsou nábožensky spřízněni“ (Kerby, 2012).

Surfování se může stát metaforou života (Michels, 2018), protože výzvy a triumfy na vlnách odrážejí vzestupy a pády našich vlastních cest. Prostřednictvím této optiky může být surfování mocným nástrojem pro osobní růst a transformaci, protože se surfaři učí orientovat v nejistotě, překonávat strach a přijímat neznámé.

Celkově je duchovní přesah surfování svědectvím o hlubokém spojení mezi lidmi, sportem a přírodou. Prostřednictvím aktu jízdy na vlnách surfaři pronikají do něčeho původního a transcendentního, do pocitu jednoty, která leží v srdci všech duchovních tradic.

2.5 Životní styl a surfing

Životní styl se do surfingu vždy promítal a stále promítá. Vzhledem k tomu, že jeden z dílčích cílů mé diplomové práce řeší vliv surfingu na životní styl českých surfařů, vnímám jako důležité tuto kapitolu více rozvést.

Duffková, Urban a Dubský (2008) popisují životní styl jako velice rozsáhlou oblast. Obecně lze životní styl definovat jako „Způsob, jakým lidé žijí – tedy jak bydlí, stravují se, vzdělávají se, chovají se v různých situacích, baví se, pracují, spotřebovávají, vzájemně komunikují, jednají, rozhodují se, cestují, vyznávají a dodržují určité hodnoty, starají se o děti, pěstují potraviny, vyrábějí atd.“

Surfing je sport, který s sebou kromě fyzické aktivity nese velice specifický životní styl (Wheaton, 2013). I proto ho Belinda Wheaton zařazuje mezi „lifestyle sports“. Lifestyle sports mají podle dle Wheatonové devět specifických rysů, kterými se odlišují od tradičních, extrémních nebo alternativních sportů. Mezi tyto charakteristiky patří:

- Aktivita mají tendenci být historicky novými fenomény – vznikly od počátku 60. let. Lifestyle sporty mohou být aktivity, které jsou úplně nové – například ultimate frisbee nebo kite-surfing (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů) – nebo vznikly jako adaptací starších sportů, jako je například paddle-surfing (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů) nebo sportovní lezení.
- Sporty jsou vykonávány skrze nové sportovní příslušenství (prkna, kola atd.). Často zahrnují nové technologie a přijímají změny i inovace.
- Existuje závazek zdrojů, jako je čas a/nebo peníze a formy kolektivního vyjádření, které je navrženo do charakteristického životního stylu a konkrétní sociální identity.
- I když se účastníci silně angažují ve svém životním stylu a identitách, tento závazek spočívá v pocitu "stoked" (nadšení), různě charakterizovaném jako "pozitivní vzrušení", "být jedno s prostředím", "zastavení času" a "intenzivní vnímání okamžiku", skrze který se jedinec ztrácí v "překonání sebe sama". Účastníci přijímají riziko a nebezpečí, ale ve většině případů se snaží o dosažení vzrušení nebo pocitu "stoked".

- Účastníci lifestyle sportu zdůrazňují tvůrčí, estetické a performační projevy svých aktivit. Praktikanti jsou si vědomi, že "jsou viděni" a prezentace sebe sama ostatním – ať už v reálném prostředí nebo v médiích – je součástí zkušenosti.
- Ačkoliv ve většině lifestyle sportů komercializace a popularita vedly k oslabení jejich opozičního charakteru, někteří účastníci stále odmítají regulaci a institucionalizaci a mají ambivalentní vztah k tradičním formám soutěže. Některé lifestyle sporty byly později přijaty jako olympijské sporty.
- Složení účastníků je převážně střední třída, bílí a západní. Nicméně i když jsou lifestyle sporty spojeny s "mládeží", mnoho aktivit má širší věkové rozpětí a v některých prostředích jsou méně ovlivněny genderovými rozdíly než institucionalizované sporty. Na rozdíl od tradičních sportů se subkultura nezakládá na "národních" příslušnostech, ale funguje spíše nadnárodně a často navazuje na další "alternativní životní styl" skupiny v umění, módním průmyslu i hudbě.
- Aktivity jsou převážně, až na výjimky (například ultimate frisbee), v individualistické formě. Jedinci praktikují sport neagresivními způsoby převážně bez tělesného kontaktu s důrazem na osobní výzvy a cíle.
- Místa, na kterých se tyto sporty provozují, jsou často nové nebo znovuaplikované (městské a/nebo přírodní) prostory. Prostředí, ve kterém se tyto sporty provozují, ovlivňuje formu a styl aktivit a sám prostor se stává součástí zkušenosti.

2.5.1 Surfová subkultura

Dle sociologické encyklopedie znamená slovo subkultura soubor norem, hodnot, vzorců chování a životní styl určité skupiny v rámci širšího společenství. Specifická skupina se posléze podílí na dominantní kultuře a fungování širšího společenství (Petrušek, n.d.).

Co se týče surfové subkultury, členy spojuje široká škála symbolických znaků – od oblečení po hudební vkus nebo vkus na výběr osobních vozidel (Wheaton, 2013).

Analýzy se shodují na tom, že se v minulosti surfová subkultura formovala z velké části skrze pop kulturu (Ford & Brown, 2006) a to především skrze surfové filmy v 60. letech 20. století v Americe. Díky ikonickým surfovým filmům, jako je například *Endless Summer* nebo *Gidget*, se o historii a problematice surfingu dozvědělo široké publikum, díky čemuž se subkultura masivně rozrostla. Atraktivita zobrazených surfařů (neboli „surfových/plážových povalečů“) v hollywoodských filmech je odvozena od jejich spojení se smyslem pro svobodu, „úniku“ a životě v přítomnosti a opoziční charakter ve vztahu k vyspělé kapitalistické společnosti.

Pokud se přesuneme k popisu surfové subkultury jako takové, můžeme tvrdit, že jeden z nejdůležitějších prvků je speciální slovní zásoba – tak zvaný “surf speak” (Ford & Brown, 2006). Původ některých slov a gest pochází již ze starověké Havaje, což značí kromě účelnosti také posvátnou úctu k Havaji a její kultuře jako místu původu surfování. Surfařský slang a žargon je používán surfaři ve vodě, na pláži i na souši – významy se často přenáší do jiných sportů nebo každodenního života. Kromě společných pojmů, které jsou většinou převzaté z angličtiny (původně z Austrálie, Ameriky, Jižní Ameriky či Havaje), používají surfaři z jiných koutů světa svoje speciální pojmenování (Surfer Today, n.d.). Je běžnou praxí, že si surfaři musí významy pojmů zjišťovat na internetu.

Další význačný prvek surfové subkultury, který má také přesah pro širokou veřejnost, je móda. Stejně jako u “surf speak”, oblečení v surfařském stylu původně vycházelo z určitých funkčních požadavků. Například „baggy“ (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů) šortky ke kolenům byly vyvinuty tak, aby zabránily tření nohou při sezení na surfovém prkně (Ford & Brown, 2006). Kromě toho je surfová móda oblíbená kvůli estetickému vyjádření symbolů surfingu (například oceán, příroda, rychlost, síla, exotické cestování, senzace, aj.). Rozhodujícím faktorem pro rozvoj surfařské módy bylo přivlastnění si stylu nejen surfaři, ale i nesurfujícími módními designéry a umělci, kteří styl proslavili po celém světě. Skrze to vznikly v oděvním průmyslu módní značky, které se prezentují jako “surfové” hlavně tím, že ve svém marketingu používají surfing jako reklamu na své oblečení. Zařazení surfových značek do oděvního “mainstreamu” může z toho důvodu často čelit averzi ze strany corové surfové komunity.

Mezi další důležitý znak surfové subkultury patří zájem o životní prostředí a jeho ochranu – celkově můžeme říct, že souznění s přírodou je důležitou hodnotou všech surfařů (Ford & Brown, 2006). V téměř každém surfovém magazínu najdeme články šířící povědomí o důležitosti ochraně přírody a jednotlivé environmentální činy surfařské komunity (Hill & Abbott, 2009). Surfaři chápou hodnotu sbírání plastu na pláži nebo zanechání místa ve stejném stavu, ve kterém ho našli (Academy of surfing instructors, 2022). Vědomí ohrožení životního prostředí, znečištění oceánů plastovým odpadem či změna klimatu, motivuje surfaře k angažování se v ochraně a zachování přírody.

Podle Ford a Brown (2006) je zajímavé, že narozdíl od ostatních sportů je v surfové komunitě velké zapojení takzvaných “hardcore” surfařů (surfař, který obětuje surfingu velkou část života, koníčků, kariéry, atd, pozn. autora). Ať už je tento fenomén častý z toho důvodu, že je surfing aktivita, která vyžaduje značnou míru oddanosti a angažovanosti, nebo kvůli tomu, že je surfing často vnímán jako způsob života, nikoli pouze jako sportovní aktivita, jehož se jedinci věnují na dobrovolném základě, český surfing má přímočaré setkání s tímto fenoménem z

důvodu nutnosti surfařů dojíždět do zahraničí, což přispívá k většímu významu a angažovanosti v této činnosti.

2.5.2 Surfová ideologie

Ačkoliv se surfing vyvíjel odděleně v různých částech světa, stále si udržuje společné základní myšlenky a hodnoty, které zůstávají velmi podobné nebo stejné.

Ideologie surfování může odkazovat na soubor přesvědčení, hodnot, postojů a motivů které jsou s tímto sportem spojeny. Dle výzkumu od Farmera (1992) je pro surfaře jeden z nejdůležitějších motivů estetika sportu – splynutí s vlnou, pocit klidu a krása přírody. Další důležitý motiv je soutěžní motiv – kdy je surfování boj mezi lidmi a přírodou, a člověk musí vybudovat dostatečnou sebekázeň a pokoru k tomu, aby nad přírodou zvítězil.

Podle Danta (1999) mohou lidé najít ve sportech, jako je windsurfing (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů) nebo surfing syrovou vášeň a emoce pociťované v dřívějších společnostech, kdy život obsahoval větší míru násilí a rizika. Surfaři oceňují únik ze společnosti a koketování s nebezpečím (Farmer, 1992). Přijímají hodnoty, které se liší od hodnot dominantní kultury a jsou proti nim. Není divu, že konvenčním lidem může surfování snadno připadat nesmyslné, nezralé a nezodpovědné.

V celosvětovém magazínu Surfer Today můžeme ve článku s názvem “What is the spirit of surfing?” (n.d.) najít 10 hodnot, na kterých se shodla redakce časopisu jako na deseti ideálních pravidel, které by měl každý surfař následovat. I z toho můžeme poznat vnitřní přání na ideálního surfaře, v jehož blízkosti by bylo ostatním surfařům dobře. Hodnoty zní následovně:

- 1) Respektujte oceán a mořský život
- 2) Respektujte své kolegy
- 3) Respektujte všechny formy “wave ridingu” (bodyboard, stand-up paddleboard, windsurf, kiteboard aj.) (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů)
- 4) Respektujte místní kulturu a tradice
- 5) Sdílejte vlny
- 6) Sdílejte “stoke” (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů)
- 7) Chraňte pláž
- 8) Dodržujte etiketu surfování
- 9) Nakupujte ekologicky šetrné a udržitelné produkty pro surfování
- 10) Naučte někoho surfovat

Nejen z těchto bodů můžeme vyčíst mnohé ideály surfařské subkultury. V seznamu zazněl jeden bod hodnot ideálního surfaře, který má velice důležitý význam v surfovém světě – surfová etiketa. Surfová etiketa je soubor pravidel pohybu na vlnách, kterými by se měl řídit každý surfař během surfování kvůli udržování pořádku ve vodě a redukci hádek či úrazů. Bohužel, tato pravidla jsou ne vždy všemi účastníky sportu dodržována, většinou kvůli tomu, že se na místě nachází část nováčků, kteří etiketu neznají (Olivier, 2010).

Celkově je ideologie surfování komplexní a mnohostranný soubor přesvědčení a hodnot, které odrážejí jedinečnou kulturu a životní styl tohoto sportu.

2.6 Identita

Vzhledem k tomu, že identita jako taková je hlavním tématem mé diplomové práce, shledávám jako důležité tento pojem řádně charakterizovat.

Slovo “identita” je velice komplexní pojem, který je často velice těžké definovat (Brubaker & Cooper, 2000). Každopádně je podle Brubakera a Coopera identita něco, co mají všichni lidé, nebo jsou na cestě to najít.

Podle psychologa Erika Eriksona (1993) je identita klíčovým konceptem v jeho teorii psychosociálního vývoje. Erikson tvrdí, že identita je důležitým cílem adolescentního období, kdy jedinci hledají a formují svou osobnost a roli ve společnosti. Erikson popsal identitu jako vnitřní a vnější soubor charakteristik, kterou jedinec považuje za zásadní pro svou samostatnost, kontinuitu a jedinečnost. Identita se vytváří prostřednictvím procesu osobního hledání, zkoumání a experimentování s různými rolemi, hodnotami a přesvědčeními. „Identita“ je používána, aby poukázala na něco údajně hlubokého, základního, trvalého nebo základního – je chápána jako něco, co je třeba oceňovat, kultivovat, podporovat, uznávat a chránit (Erikson, 1968).

Identita je také často spojována s pocitem sounáležitosti a příslušnosti k určité skupině nebo komunitě (Brubaker & Cooper, 2000). Lidé se mohou identifikovat s různými sociálními skupinami, jako jsou rodina, etnická skupina, genderová komunita, náboženská komunita, politická strana nebo sportovní tým. Tyto skupinové identity mohou ovlivňovat naše chování, hodnoty a naše místo ve společnosti. Identita je sebe pochopení ale i podobnost s ostatními, identita je rozvoj solidarity ale i kolektivního porozumění (Hall, 1996).

Podle Eriksonovy teorie se identita vyvíjí prostřednictvím série konfliktů a úkolů, které musí jedinec v průběhu svého života úspěšně zvládnout (Erikson, 1993). Erikson rozlišuje identitní krize, která se obvykle vyskytuje v adolescenci, kdy jedinci čelí rozporem mezi jejich vnitřními pocity a vnějším očekáváním a požadavky společnosti. Tato krize může vyvolat pocit

zmatku, nejistoty a nedostatečného porozumění sobě samému. Erikson tvrdí, že úspěšné řešení této krize vede k vytvoření stabilní identity, zatímco neúspěch může mít za následek identitní difuzi a nedostatek jasného sebeuvědomění.

Je důležité si uvědomit, že identita je dynamický proces a může se měnit a vyvíjet se v průběhu času (Brubaker & Cooper, 2000). Lidé mohou objevovat nové aspekty své identity, přijímat nové role a přizpůsobovat se změnám ve společnosti. Identita je tedy osobní, subjektivní a komplexní koncept, který odráží jedinečnost každého jedince a jeho vzájemný vztah s okolním světem.

2.6.1 Sportovní identita

Podle Duquina (2000) je jedna z nejzajímavějších nových oblastí výzkumu ve sportovních studiích místo emocí ve formování identity, sociálním vyjádření a seberealizaci ve sportu a ve volném čase. V této práci bude hrát právě sportovní identita hlavní roli, a proto se v následující části budeme zabývat detailním popisem a analýzou sportovní identity v kontextu surfování.

Podle Greena a Jonese (2005) je "seriózní" účast ve sportu nebo ve volnočasové aktivitě důležitý faktor k vytváření celkové sociální identity, která by byla jinak nesplnitelná.

Seriózní účast ve sportu nebo ve volnočasové aktivitě je dále definovaná jako taková účast, kdy se jedinec snaží vytrvat ve zlepšování se v určité aktivitě, získává více a více znalostí a za pomoci aktivního úsilí se snaží získat atraktivní identitu spojenou s touto aktivitou (Stebbins, 2020).

Shamir (1992) tvrdí, že sportovní identita nebo volnočasová identita je pro účastníka důležitá, jestliže vyjadřuje a potvrzuje talent nebo schopnosti jednotlivce, poskytuje jednotlivci určitou formu uznání a potvrzuje ústřední hodnoty a přesvědčení jednotlivce.

Levine a Moreland (1995) identifikovali čtyři obecné kariérní fáze, v nichž se může rozvíjet identita související se sportem: presocializace, nábor, socializace a přijetí. V první fázi se jedinec seznamuje s konkrétní volnočasovou aktivitou, získává si o ní informace a formují se počáteční hodnoty a postoje k aktivitě a související identitě. Druhá fáze je závislá na faktorech, příležitostech a motivaci ke vstoupení do tohoto nového světa – a dochází k rozvoji sociální identity. Ve třetí fázi dochází ke socializaci. Jedinec získává znalosti o rolích, normách a hodnotách spojených s aktivitou, učí se vhodné chování i terminologii spojenou s činností. Poslední, čtvrtá fáze je výsledek fází předchozích – jedinec dosáhne socializačního procesu, tedy přijetí nebo potvrzení identity. V této etapě si jedinec osvojuje znalosti o specifickém duchu, který provází konkrétní volnočasovou aktivitu. Během této fáze by se mělo odhodlání jednotlivce k aktivitě zvýšit a vztah vůči skupině zlepšit. Účastníci mohou například cítit pocit hrlosti nebo

úspěchu na základě členství. Každopádně potvrzení identity je spíše než jako koncový bod kontinuální proces – jedinci neustále interagují v rámci sociálního světa své aktivity, prezentují nejen své dovednosti, ale také znalost vhodných hodnot a chování.

Každá volnočasová aktivita a sport má svoji jedinečnou subkulturu a sociální svět (Green & Jones, 2005). Účastníci dodržují soubor hodnot, chování a norem, které se odlišují od širší skupiny náhodných účastníků – a vyznačují se kolektivní identitou. V rámci subkultury má posléze každý jedinec svoji sebe prezentaci. Sebe prezentace je dle Trammella & Keshelashvili (2005) definována jako určitý způsob, jakým jedinec vědomě vystupuje na veřejnosti – a jak ve skupině demonstruje svoji identitu. Svoji sebe prezentací může posléze získat v určité subkultuře svůj “subkulturní kapitál” - soubor hmotných i nehmotných hodnot, který slouží jako měna, která jedincům určuje ve skupině jejich místo (Hroch, 2021). Každý sport a volnočasová aktivita má posléze jinou kombinaci různých sportovních kapitálů, které v něm dominují. Jeden z příkladů může být například oblečení určité značky nebo z určité destinace, která je pro daný sport nebo volnočasovou aktivitu specifická (Kane & Zink, 2004). Svoboda (2016) přidává další konkrétní příklady tohoto fenoménu, na kterých se vidět fakt, že každý sport má svůj symbolický kapitál odlišné povahy. Z výzkumu vyplývají rozdílnosti mezi třemi sportovními subkulturami kolem fotbalu, plavání a parkouru. Například pro fanouška fotbalu je důležitý kapitál fandění konkrétnímu fotbalovému týmu, nebo kritika vůči konkurenčním týmům, konkrétním hráčům, trenérům i fotbalovým organizacím. Fotbal se vyznačuje odlišností od ostatních dvou sportů, kde převažují aktivní sportovci s kladným postojem nejen k fyzické aktivitě, ale zejména k samotnému sportu. Typický plavec se neustále snaží zlepšovat své výkony a jeho hlavním záměrem je dosáhnout optimální plavecké techniky, přičemž chce zlepšit své časy ve všech plaveckých stylech. Parkourista disponuje vysokým množstvím nahromaděného sportovního know-how, protože se plně oddává tréninku a provozování své disciplíny. Současně vnímá význam parkouru za samotnými fyzickými aktivitami a považuje ho za důležitý prvek sociální interakce – příležitost k přátelskému setkávání a sdílení zážitků.

2.6.2 Surfová identita

Vzhledem k tomu, že surfing jako takový je rozsáhlý soubor subkultury, životního stylu a závodního sportu, je to, co vlastně surfová identita znamená, zajímavý fenomén. Surfař může mít mnoho tváří – od spirituálního soul-surfera až po profesionálního sportovce (Booth, 2012). Existuje široká škála surfařských identit, se kterými se mohou nově začínající surfaři ztotožnit. Na základě složitých osobních, sociálních, kulturních a situačních faktorů si různí jednotlivci osvojují různé idealizace toho, co znamená být surfařem.

Během kariéry surfaře se může jeho smysl pro identitu měnit. Surfařská identita není založena pouze na osobním přání, ale jako u jiných subkulturních identit může kolísat v závislosti na úrovni závazku a prioritě ve vztahu k ostatním sebe-identitám, které jedinec může mít (Ford & Brown, 2006).

Věk sportovců může být dalším faktorem ovlivňujícím vnímání surfařské identity (Wheaton, 2017). V současném komerčním prostředí mají značky často tendenci prezentovat surfaře jako mladé, nezodpovědné jedince, kteří vyhledávají nebezpečí. Toto zobrazení může vést k odchodu starších surfařů neboli „silver surfers“ ze sportu. Starší surfaři, kteří se rozhodnou se sportem vytrvat nebo s ním začít, získávají ve sportu jinou motivaci, stejně tak, jako se jim mění cíle. Pro "silver surfers" může být surfing prostředkem k udržení sociální aktivity, osobnímu rozvoji, a dokonce znovuoživení vlastní identity. Aktivní trávení volného času prostřednictvím surfingu může seniorům poskytnout možnost prožívat aktivní a zdravé stárnutí.

Pro účely hlubšího prozkoumání surfařské identity je potřeba analyzovat nejaktuálnější poznatky studií zabývajících se touto tematikou. Williams (2002) ve své studii o surfování a identitách surfařů v turisticky oblíbené britské oblasti Newquay přinesl zajímavá fakta. Výzkum byl proveden mezi 200 mladými lidmi, kteří do oblasti přijeli za účelem trávení surfové dovolené. Hlavním cílem průzkumu bylo porovnat pohledy na surfování jako sport, módu, styl a životní styl v závislosti na úrovni zkušeností se surfováním. To se rozdělovalo do 4 kategorií: Surfují poprvé, surfují méně než 2 roky, surfují 3-5 let a surfují více než 6 let. Průzkum využil strategii účelového výběru vzorku, aby získal přibližně 50 respondentů v každé kategorii, z nichž většina byla muži. Pokud jde o před-surfingové záměry, je pozoruhodné, že třetina (34 procent) mužů a čtvrtina (25 procent) žen souhlasila s tvrzením "Před surfováním jsem chtěl/a být surfařem", což naznačuje, že pro významnou menšinu je obraz surfování spojen s určitým subkulturním významem, aniž by sami surfovali. Přibližně polovina respondentů ve všech skupinách souhlasila s tvrzením "před- i po-surfingové zážitky jsou stejně důležité jako samotné surfování" a existovala široká shoda na tom, že surfaři jsou "vnímaví na image" a že „surfování je spíše způsob života než jen sport“. Navíc, surfování zjevně silně ovlivnilo způsob, jakým účastníci žijí svůj život. Nicméně, existovaly výrazné rozdíly mezi skupinami, pokud jde o vnímání surfování jako módy a skupinové identity. U těch, kteří surfovali maximálně dva roky, bylo surfování silně spojováno s módností, "cool" a "bezstarostností". Zejména u těch, kteří surfovali nejvýše asi dva roky, existuje velmi silné ztotožnění se subkulturními stylovými, módními a skupinovými aspekty surfování. S postupujícími roky surfování účastníci (i přes to, že se stále považují za „surfaře“) vnímají surfing jako módní styl mnohem méně a surfování se stává mnohem více osobním, individualistickým zážitkem. Navíc, pro zkušenější surfaře zahrnuje životní styl prohlubující se

pocit environmentálního uvědomění. Výsledky průzkumu od Williamse (2002) poskytují některé výrazné kvantitativní důkazy o změnách, které se odehrávají ve společensko-kulturních perspektivách se zvyšujícím se zážitkem ze surfování.

Další výzkum z roku 2014 (Anderson, 2014) týkající se surfové identity tvrdí, že identita surfaře je zásadně ovlivňována geografickými a přímořskými prostory. Surfaři mají proměnlivé identity, které se liší v závislosti na čase a místě. Mobilita a cestování surfařů mění jejich vztahy s místem a přináší s sebou trans lokální kulturu. Je důležité nalézt rovnováhu mezi místními a trans lokální aspekty identity a respektovat jak místní surfařské prostředí, tak terestriální kultury. Uvědomuje se rostoucí komplexnost surfařské identity a potřeba přijmout sociálně odpovědný postoj ke společnosti a životnímu prostředí.

Na základě vědeckého článku od Langsetha (2012) zkoumajícího surfařskou subkulturu na Jæren v Norsku lze vyvodit, že rozvoj identity mezi surfaři v tomto regionu je silně spojen s procesem socializace a získáváním symbolického kapitálu. Surfařská subkultura se stala uzavřeným společenstvím, kde je členství stále více regulováno. Pro nováčky je nezbytné projít procesem socializace, ve kterém se musí naučit a přijmout hodnoty a normy surfařského pole. Výzkum naznačuje, že úspěšná integrace do hlavní skupiny surfařů na Jæren závisí na množství symbolického kapitálu, který jednotlivý surfař vlastní. Tento symbolický kapitál se projevuje formou dovedností, subkulturních znalostí, odhodlání a místní příslušnosti. Surfaři se musí naučit „pravidla hry“ a surfování se stává jejich všestranným životním stylem. Individuální identita se rozvíjí, když se aktéři ztotožňují s těmito hodnotami, zatímco skupinová identita se formuje v opozici k těm, kteří tyto formy symbolického kapitálu nemají. Přijetí v subkultuře je určeno celkovým množstvím symbolického kapitálu, a i když jedna forma chybí, může být kompenzována jinou. Například ne-místní surfař může získat členství v subkultuře Jæren prostřednictvím svých vysokých dovedností.

Závěrem této kapitoly lze konstatovat, že surfová identita je komplexní a proměnlivý fenomén ovlivňovaný osobními, sociálními, kulturními a geografickými faktory. Praktická část této diplomové práce se zaměří na průzkum surfařské identity mezi českými surfaři, s cílem lépe porozumět tomuto fenoménu v našem specifickém kontextu.

3 CÍLE

3.1 Hlavní cíl

Zjistit, jak surfing utváří identitu českých surfařů.

3.2 Dílčí cíle

- 11) Identifikovat faktory, které významně ovlivňují surfovou identitu českých surfařů.
- 12) Popsat vliv surfingu na životní styl a pracovní kariéru českých surfařů.
- 13) Analyzovat a porovnat jednotlivé markery (významné události) v surfové kariéře jedinců.

3.3 Výzkumné otázky

- 1) Jaké jsou jednotlivé faktory ovlivňující surfovou identitu českých surfařů?
- 2) Jak surfing ovlivňuje životní styl a pracovní kariéru českých surfařů?
- 3) Jaké jsou významné události v surfové kariéře jedinců?

4 METODIKA

V této kapitole popisují pracovní postup výzkumu – charakterizují výzkumný soubor, typ výzkumu, metody sběru a metody analýzy dat.

4.1 Výzkumný soubor

V této kapitole představuji výzkumný soubor, který mi poskytl pro získání data a informace pro výzkumnou práci. V rámci výzkumného souboru jsem provedla hloubkové rozhovory s 9 respondenty z české surfové komunity.

Výběr respondentů byl záměrný a využila jsem metody sněhové koule. To je metoda, kdy výzkumník naváže kontakt s určitou skupinou jedinců, pomocí nichž se pak dostává k dalším relevantním jedincům (Hendl, 2005). Tuto metodu jsem si vybrala kvůli tomu, že je to technika, která usiluje o širší poznání problematiky a teoretického nasycení souboru (Hendl, 2005). První tři respondenty jsem vybrala na základě těchto kritérií – sama jsem součástí surfové komunity, proto jsem měla navázání kontaktu ulehčené. Následně jsem požádala každého z prvních respondentů, aby mi doporučili další tři osoby, se kterými bych podle nich měla udělat další rozhovory. Tento postup jsem opakovala, dokud jsem nedosáhla množství rozhovorů důležitých pro saturaci dat – vzhledem k tomu, že se jednotlivé myšlenky začaly opakovat. Při použití této metody jsem získala respondenty na základě doporučení od ostatních surfařů, kteří jsou již součástí surfové komunity – to přispělo k důvěře respondentů v mé úmysly a zvýšilo pravděpodobnost, že jsem získala autentické a relevantní informace.

Výzkumný soubor se skládal z 9 respondentů, z nichž 7 byli muži a 2 ženy. Všichni respondenti byli ve věkovém rozmezí od 26 do 46 let. Téměř všichni vybraní respondenti byli pokročilí surfaři, i přes to, že to nebyla podmínka výzkumu. Tři z nich byli dokonce členi české surfařské reprezentace. Všichni respondenti kromě dvou momentálně žijí v České republice, i když několik z nich velkou část roku tráví cestováním za vlnami.

Respondenty jsem oslovila na základě sociálních sítí a rozhovor jsem s většinou z nich po domluvě uspořádala na základě osobní setkání. S prvním respondentem (Respondent 5) jsem udělala pilotní rozhovor, jehož strukturu jsem po zpětné vazbě s respondentem a s vedoucí práce upravila do finální verze, kterou jsem posléze použila při dalších rozhovorech. S jedním respondentem jsem udělala rozhovor on-line (Respondent 2), jelikož se nacházel na delší dobu v zahraničí, ale zároveň byl doporučený několika respondenty, tudíž byl velice relevantní pro výzkum.

Po dokončení rozhovorů jsem požádala respondenty, aby mi doporučili další tři osoby, se kterými bych mohla provést rozhovory, a proces jsem opakovala pro další vybrané respondenty.

Při provádění výzkumu jsem dbala na dodržování zásad etiky a ochranu osobních údajů respondentů. Každému respondentovi jsem poskytla informace o účelu mého výzkumu a o tom, jak budou jejich odpovědi použity a zaručila jsem jim anonymitu a důvěrnost jejich odpovědí.

V následující tabulce je seznam, označení a základní informace o respondentech, kteří se zúčastnili výzkumu. Označení respondentů není dané chronologickým pořadím, ve kterém byly prováděny rozhovory, nýbrž náhodně. Tyto informace respondenti uvedli v první části rozhovoru.

Tabulka 1

Seznam respondentů

<i>Označení respondenta</i>	<i>Pohlaví</i>	<i>Věk</i>	<i>Vzdělání</i>	<i>Povolání</i>	<i>Zkušenosti se surfingem*</i>	<i>Doporučen/a od respondentů</i>
R1	žena	30	Ing.	Výzkumný pracovník	1,3 let	Můj výběr
R2	muž	28	Bc.	Sportovec	2,8 let	R3, R5, R7, R9
R3	muž	26	Bc.	Obsahový specialista	0,4 let	Můj výběr
R4	muž	35	Mgr.	Právník	3,5 let	R2, R5, R6, R8, R9
R5	muž	27	Bc.	Práce v cestovním ruchu	1,5 roku	Můj výběr
R6	žena	30	Mgr.	Webdesignér	4,7 let	R3, R7, R9
R7	muž	32	Bc.	IT	1,5 roku	R3
R8	muž	28	Ing.	IT	1,5 roku	R1, R2, R5, R7
R9	muž	46	Středoškolské	Práce v cestovním ruchu	5 let	R4

* Sloupec „Zkušenosti se surfingem“ označuje časové období, ve kterém se respondenti věnovali minimálně jednou denně surfingu.

4.2 Metody sběru dat

V této kapitole popisují metody sběru dat, které jsem použila pro získání informací a analýzu v rámci svého výzkumu.

Pro sběr dat jsem se rozhodla využít hloubkové polostrukturované rozhovory a metodu čáry života. Tyto dvě metody mi umožnily získat detailní a bohaté informace o zkušenostech, postojích a názorech respondentů o výzkumném tématu.

4.2.1 Hloubkový rozhovor

Hloubkový rozhovor představuje nestandardizovanou metodu, při které badatel klade dotazovanému několik otevřených otázek s cílem získat autentické informace a hlubší vhled do jeho myšlenek (Švaříček et al., 2007). Polostrukturovaný rozhovor je jeden ze dvou typů hloubkového rozhovoru, který je specifický tím, že vychází z předem připravené osnovy otázek. Témata otázek byla odvozena z cílů výzkumu. Finální formulace jednotlivých otázek byla vytvořena na základě pilotního rozhovoru a konzultace s vedoucí práce. V rozhovoru byly použity otázky volné, polouzavřené, navazující, dynamické i zkoumavé (sondážní).

4.2.2 Metoda čáry života

Pokud bychom měli tuto techniku charakterizovat, mohli bychom si vypůjčit citaci Hoffmannové (2011): „Metoda čáry života využívá základního principu promítnutí určitých významných událostí a prožitků do grafické podoby.“. Jde o metodu, kdy je jedinec vyzván k označení na čáře současného okamžiku a posléze umístil významné události a důležité momenty (markery). Metoda je silně projektivní a často vyvolává významné emocionální prožitky (Hoffmannová, 2011). Metoda časové osy je modifikace metody čáry života, která zachycuje pouze krátký časový úsek účastníka (Vacek, 2004). V mém případě byla tato modifikace použita jako vizuální podpora rozhovorů a způsob, díky kterému si mohli respondenti více představit jejich surfovou minulost a důležité momenty, které v jejich osobní surfové kariéře hrály roly.

4.2.3 Průběh výzkumu

Každý rozhovor byl rozdělený do tří částí. První část začínala malým přátelským rozhovorem o aktuálních surfových výletech nebo osobních úspěších, což sloužilo k navození příjemné atmosféry a respondenti se díky tomu mohli pomalu dostávat do myšlenek týkajících se surfingu. Poté bylo postupováno dle instrukcí vedení rozhovoru z publikace Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách (Švaříček et al., 2007): respondentům byl sdělen účel výzkumu, dále byli ujisti o anonymitě a byli požádáni o souhlas s nahráváním rozhovoru. Poté byl zapnut diktafon a obě otázky byly položeny znovu. Rozhovor začal úvodní částí, která začínala otázkami ptající se na základní informace o respondentech. V této části respondenti odpovídali na otázky týkající se jejich vzdělání, povolání a věku.

Ve druhé části rozhovoru jsme se přesunuli k hlavním otázkám. Účastníci byli zprvu tázáni na otázky týkající se jejich zkušeností se surfingem. Byli dotazováni na to, jak a kdy se surfingem začali, jak dlouho surfují, s kým jezdí surfovat nejčastěji nebo jestli za účelem surfingu někdy vyrazili do zahraničí – jak už skrze studijní, nebo pracovní pobyt. Se zahraničím souvisí také další otázka – kdy respondenti odpovídali na to, jestli je surfing důvod, podle kterého se rozhodují, kam pojedou na dovolenou. Respondenti byli dotázáni také na to, jestli jsou členi nějakého surfového klubu. Cílem této části bylo účastníky plně ponořit do jejich příběhů a zkušeností se surfingem a pomoci jim rozkrývat jednotlivé souvislosti, které jim pomohly v další části rozhovoru. V rozhovorech byly použity navazující otázky, které byly kladeny za účelem získání hloubky výpovědí na důležitá témata.

Ve třetí části rozhovoru byla respondentům poskytnuta vizuální podpora ve formě dvou vytištěných obrázků na jednom papíře (viz příloha: 11.2 Časová osa a vlna, podklad k rozhovorům), ke kterým respondenti dostali propisku a modrou pastelku. Prvním obrázkem byla časová osa neboli čára života. Respondenti dostali za úkol vyznačit na ose klíčové body své surfové kariéry, které pro ně byly z různých důvodů důležité. Po dokončení osy respondenti jednotlivé body detailně popsali, čímž jsme se dostali k zajímavým rozhovorům, které byly doplňovány dalšími otázkami, například: „Co surfování ve tvém životě změnilo? Co ve tvém životě ovlivnilo?“, „V jaké části jsi se cítil nejvíce jako surfař? A proč?“, „Jak si myslíš, že bude osa vypadat v budoucnu?“, „Máš kromě surfingu i jiné aktivity, které děláš kvůli surfingu? A cítíš se u nich jako surfař?“. Poté jsme se přesunuli k druhému obrázku, který představoval kresbu vlny. Respondenti měli za úkol pastelkou vybarvit, jak velká část jejich vlny, která představuje jejich identitu, je právě surfování. I tento obrázek sloužil jako vizuální podpora a zpětnovazební technika k rozhovoru, díky kterému si mohli respondenti více představit to, jak je surfing spjat s jejich celkovou identitou. Po vykreslení následoval krátký popis a finální diskuse o tom, jak důležitý je pro respondenty tento sport a do jak velké části jejich identity zasahuje (příklad vyplněného papíru je k vidění viz příloha: 11.3 Příklad vyplněného podkladu k rozhovoru, Respondent 4).

Následovalo krátké shrnutí celého rozhovoru, rozhovor byl nasměrován do neformální roviny a po krátké zpětné vazbě došlo k uzavření rozhovoru – kdy bylo respondentovi poděkováno a rozhovor se ukončil.

Tabulka 2

Seznam rozhovorů s respondenty

<i>Označení respondenta</i>	<i>Délka rozhovoru (hodiny:minuty:vteřiny)</i>	<i>Počet stránek textu</i>
R1	00:37:16	9
R2	01:07:42	12
R3	00:30:17	8
R4	01:18:19	18
R5	00:22:37	7
R6	00:40:47	11
R7	00:54:16	15
R8	01:06:04	19
R9	01:25:18	19

4.3 Metody zpracování dat

První krok, který proběhl po získání potřebných nahrávek rozhovorů, byl jejich přepis do psané podoby. Nahrávky jsem nahrávala skrze aplikaci v telefonu „Diktafon“ a do digitální psané podoby byly převedeny skrze program Transcriptor. Nahrávky jsem uložila do souborů v programu Microsoft Word, které jsem si několikrát přečetla společně s poslechem a přepsala a zredukovala tak, aby byly texty srozumitelnější. Díky tomu jsem získala celkový přehled o obsahu. Tyto soubory jsem posléze uložila na sdílený Google Disk, který vlastním společně s mojí vedoucí práce.

Po získání všech potřebných přepisů rozhovorů jsem začala s analýzou. Dle Švaříčka a kol. (2007) je nejdříve nutné redukce zdrojových textů skrze parafrázování, sumarizování a kategorizování, a poté rozkrytí a interpretace významů skrytých v sdělení respondentů. V konečném důsledku mají být původní texty zredukovány na klíčová tvrzení a zároveň rozšířeny o interpretaci, která se do nich vkládá.

V první části byly identifikována klíčová témata rozhovorů, která byla definována na základě cílů výzkumu. Použitím metody vytváření trsů (Miovský, 2006) byly seskupeny určité výroky do skupin, které vznikly na základě vzájemného překryvu (podobnosti) a vznikly obecnější, induktivně zformované kategorie. Společným znakem trsů v mém výzkumu byly tematické překryvy – v rozhovorech s respondenty byly vyhledávány pasáže, které se týkaly konkrétního tématu. Z důvodu saturace dat se informace do jednotlivých trsů často opakovaly. Tím vznikl analytický rámec, který pomohl vytvořit přehled a hloubkové pochopení dat v kontextu výzkumných cílů a otázek. Zde je finální rozpracování jednotlivých tabulek, které sloužily k tvorbě výsledků. Pokud se respondenti k danému tématu nevyjádřili, bylo políčko v tabulce označeno symbolem N/A, což z anglického „No Answer“ znamená „Neodpověděl/a“.

Tabulka 3

Analýza rozhovorů k první výzkumné otázce

Jaké faktory ovlivňují surfovou identitu českých surfařů?						
Označení respondentů	Komunita	Množství času u oceánu	Závody	Znalost dané problematiky	Dobrá pocit z výkonu	Další faktory
R1	N/A	Čím více u oceánu, tím více se cítí. Lidé, co netráví čas u oceánu, nejsou surfaři	Když mám dobré výsledky na závodech - potvrzení dovedností	Znalost pláží, podmínek	Když má sama ze sebe dobrý pocit	N/A
R2	Komunita	Když surfingu obětoval věci v Česku	Výsledky na závodech, závodění, reprezentace ČR	N/A	N/A	N/A
R3	Praktikování surfových tréninků se surfaři v ČR	N/A	N/A	N/A	Když se cítí dobře na surfu - nejvíce ho to baví	Když může učit ostatní
R4	Organizace surfových závodů a vytváření	Obětování času v ČR času v zahraničí u oceánu	Organizace závodů	Cítil se jako surfař, když věděl hodně věci o surfingu	N/A	Když má status (organizátor závodů)
R5	Sdílení zážitků a společné surfování	Když je u oceánu a dělá kempy pro klienty	Závodění, předvedení dovedností	N/A	Když dostal pochvalu od ostatních, měl dobrý pocit	Když učí lidi surfovat
R6	Podpora komunity	Vědomý čas věnovaný surfingu	Závodění a výsledky	N/A	N/A	Když dělá další sportovní aktivity kvůli surfingu
R7	Znalost významných lidí	Kdo není u moře, není surfař	Investice do objížďení zastávek závodů	Když má znalosti o surfingu - "je v obraze"	Když začal dělat manévry a splnil se mu cíl - dobrý pocit ze sebe	Když má status (instruktor surfskate)
R8	N/A	N/A	N/A	Když má znalosti o surfingu a může "machrovat" nad ostatními	N/A	Když dělá další aktivity kvůli surfingu (kapela, psaní článků)
R9	Sdílení lifestyle se skupinou	Jsem surfař když surfuju	N/A	N/A	N/A	Když dělá další sportovní aktivity kvůli surfingu

Tabulka 4

Analýza rozhovorů k druhé výzkumné otázce, první část

Vliv surfingu na životní styl českých surfařů						
Označení respondentů	Vliv na ostatní sporty	Vliv na vztahy	Ostatní koníčky	Vliv na životní filozofii	Ovlivnění vzhledu	Další
R1	Surfskate	Noví přátelé	N/A	Ovlivnění vlastností, flegmatičnost	Ovlivnění módního stylu, nároků na hygienu	Nároky na bydlení
R2	N/A	Noví přátelé a komunita	N/A	Získal nové životní hodnoty a změnil chování	N/A	Vztah k přírodě
R3	Surfskate	Noví přátelé	Vliv na způsob cestování	Větší identifikace s freestyle komunitou	N/A	N/A
R4	N/A	N/A	N/A	N/A	Ovlivnění módního stylu	N/A
R5	Suchá příprava	N/A	Vliv na způsob cestování, focení, natáčení	N/A	Ovlivnění módního stylu	N/A
R6	Snowboarding, surfskate	Vliv na vztahy v rodině, noví přátelé	N/A	Ovlivnění copingových strategií	N/A	Místo bydliště
R7	Surfskate, suchá příprava, způsob cvičení v posilovně, riversurf	Noví přátelé	Surfová kapela, shapování prken	N/A	Ovlivnění módního stylu	Nároky na bydlení
R8	Riversurfing, skating	Vztah k rodině, výběr partnera	Cestování, surfová kapela	Ovlivnění životních rytmtů	Ovlivnění módního stylu	N/A
R9	Suchá příprava	Noví přátelé	N/A	N/A	N/A	N/A

Tabulka 5

Analýza rozhovorů k druhé výzkumné otázce, druhá část

Vliv surfingu na pracovní kariéru českých surfařů					
Označení respondentů	Ovlivnění typu práce	Možnost práce na remote	Práce v místě surfingu	Práce v ČR spojená se surfingem	Erasmus kvůli surfingu
R1	Hledání práce, která mě nechá "žít", vzdělávání se v práci na remote	Částečně ano	Dobrovolničení na surfovém domečku	Ne	Ano
R2	N/A	Ano	Dobrovolničení na surfovém domečku	Redaktor, natáčení filmu, surfové tréninky, SURFR brand, podcast se surfaři	Ne
R3	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
R4	Vždycky se snažil vyjít práci tak, aby jí mohl dělat a u toho surfovat - 2 světy	Částečně ano	Instruktor surfingu, točení filmu	Sportovní funkcionář, předseda Pražského surfového klubu, surfové tréninky	Ano
R5	Ovlivnění druhu práce	Ano	Práce na surfovém domečku, instruktor surfingu	Ne	Ano
R6	Ovlivnění práce - dělá na remote	Ano	Instruktor surfingu	Ne	Ano
R7	N/A	Částečně ano	Ne	Surfové tréninky, redaktor	Ne
R8	Nevěnuje se kariéře kvůli surfingu	Ano	Dobrovolničení na surfovém domečku	Surfové tréninky, redaktor, komentátor OH, práce v Surf Aréně	Ano
R9	Ano - aby mohl dělat práci u oceánu	Ne	Dříve vlastnil surfovou cestovní agenturu	Surfové tréninky	Ne

Tabulka 6

Analýza rozhovorů ke třetí výzkumné otázce

Významné události v surfové kariéře českých surfařů				
Označení respondentů	Počáteční zkušenosti se surfem	Osoby ovlivňující surfovou kariéru	Specifické zážitky	Úspěchy
R1	S kamarádkou vyrazily na dovolenou, byla nejlepší na kempu, chytlo jí to	Inspirací je jí přítel David	První vlna, Panama	Dobré umístění na závodech, vyjetí si reprezentace
R2	S kamarády od snowboardingu, poté sám jako dobrovolník	N/A	Oslovil ho surf life na roadtripu, Irsko, Pinang, vyhrané závody	Založení SURFRu, natočení filmů, výhry v závodech, vyjetí si reprezentace
R3	Přes kamarádova brácha, pak začal jezdit sám	Kamarádův brácha, přítelkyně	Roadtripy, Maroko	N/A
R4	Už od malíčka byl fanoušek, pak jel na první český kemp, byl tam nejlepší. Pak jel jako dobrovolník	Doris, průkopníci českého surfingu	Postavil se na surf kempu na 1. vlně	Vyhrál MČR v surfingu, založení PSK, ČPS
R5	Skrze bývalou přítelkyni	N/A	Erasmus v Bilbao	Dobré umístění na závodech
R6	S bráchou jel na kemp, o kterém se dozvěděl díky SNB komunitě	N/A	první pěna, začátek tréninků s portugalským trenérem, Erasmus v Bilbao	Vyhrané závody (Nova Surf Contest, MČR, ČPS)
R7	Začal jezdit na kempy	Ralf, Janek	První vlna - vtisknutí	Vyjetí si reprezentace
R8	Rodinná surfová dovolená	Viktor, brácha,	Psaní pro Freeride.cz, Erasmus (Hawai, Lisabon)	Komentování Olympiády, výhra ČP v riversurfu
R9	Skrze kamarády přes SNB	N/A	Covid + spálení se na projektu na Bali	Založení cestovní agentury, výhra MČR, založení Bali Bio Vilas, Yoga kempy

5 VÝSLEDKY

V této části budou prezentovány výsledky na výzkumné otázky týkající se surfové identity českých surfařů. Výsledky vznikly na základě rozhovorů s českými surfaři z corové komunity a jejich zpracování pomocí kvalitativních metod do souvislého textu. V textu se objevují citace z rozhovorů, které jsou relevantní k jednotlivým pasážím.

5.1 Faktory ovlivňující surfovou identitu českých surfařů

První a nejdůležitější výzkumná otázka této práce se týká faktorů, které ovlivňují cítění surfové identity českých surfařů. V rámci rozhovorů bylo analyzováno 5 opakujících se témat, kteří respondenti vnímají jako faktory, díky kterým je jejich identita posilňována (Obrázek 1).

Obrázek 1

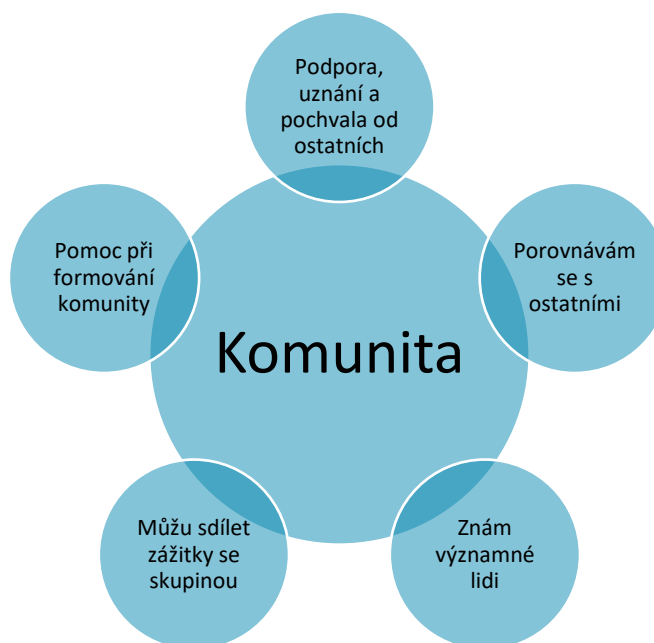
Faktory ovlivňující cítění surfové identity českých surfařů

5.1.1 Komunita

Obrázek 2

Komunita jako faktor podpory vnímání surfové identity

První faktor, který uvedl největší počet respondentů v různých variacích, je surfová komunita. Komunita je dle mého výzkumu nejdůležitější faktor, který ovlivňuje intenzitu citění identity. Komunita může podpořit surfovou identitu účastníků i u oceánu, i v našem českém prostředí – o čemž se zmínil Respondent 3.

Respondent 3:

„Přijde mi, že když člověk dochází na trénink nebo nějakou suchou přípravu tady v Česku a potkává tam ty lidi, kteří dělají tu stejnou aktivitu a vzájemně se okoukávají a podporují se, tak tam cítím, že si můžou připadat, že je to v podstatě podobný, jak kdyby surfovali. Je to taky součást sportu – surfing není jenom o tom jet na vlně, ale je důležité mít i nějakou přípravu.

To znamená, že když se tady 10 surfařů domluví, že budou chodit každý pondělí běhat jako nějakou kondiční přípravu, tak to dělají pro surfování, cítí se u toho jako surfaři, a ne jako parta lidí, co si chodí pravidelně zaběhat.“

Dva respondenti zdůraznili důležitost podpory, uznání a pochvaly od ostatních členů komunity – dokonce to byl pro jednoho člena hlavní důvod, kvůli kterému se v jednu chvíli nejvíce cítil jako surfař.

Respondent 5:

„Nejvíce jsem se cítil jako surfař, když to začalo být vidět. Začal jsem jezdit mnohem líp, což jsem vnímal ze zpětné vazby od ostatních lidí. Když ti někdo řekne, že jezdíš dobře, tak si pak připadáš hodně jako surfař. Když jezdím sám, tak hodnotím jenom sám sebe, což je subjektivní názor. Ale když to slyšíš od ostatních lidí, že jezdíš dobře, tak je to podle mě relevantní informace, na který můžu založit nějaký sebevědomí.“

Zpětná vazba přicházející z komunity může být důležitá i opačným směrem. Pro jednoho respondenta byla kritika důležitá stejně, jako pro předchozího pochvala.

Respondent 7:

„To mě tenkrát Matyáš srovnal na zem, to bylo hodně hezký. Jsem mu vděčný za to, že mi to řekl tak hezky. Já jsem během těch závodů řekl, že si myslím, že jsem tak v top 10 Čechů. A on mi na to řekl – „No, tak to nejseš.“. A já úplně: „Úúúú, tahle kudla bodla pod žebra!“. Ale vlastně měl pravdu a za to jsem mu fakt vděčný, protože jsem to potřeboval. Na těch závodech jsem mimochodem dopadl naprosto katastroficky, takže to bylo ještě podtržený.“

Další důležitou funkci komunity hraje možnost porovnávání se ve sportu s ostatními Čechy, což uvedli jako další faktor dva respondenti. Díky porovnání s ostatními si potvrdili svoje schopnosti, díky čemuž se cítili více jako surfaři. Jeden respondent uvedl, že je pro něj důležitá "znalost významných lidí", kteří žijí na různých místech světa a jsou nějakým způsobem důležití pro surfing. Další respondent uvedl, že je pro něj důležitým faktorem „možnost sdílení zážitků“ spojených se surfingem s komunitou. Pro dalšího respondenta byl také důležitý fakt toho, že se podílel na formování samotné komunity, což přispívalo k podpoře jeho surfové identity.

Surfová komunita, jakožto první a nejdůležitější faktor, hraje klíčovou roli ve formování surfové identity českých surfařů. Komunita slouží jako platforma pro podporu, uznání a sdílení zkušeností, které ovlivňují cítění identity jednotlivých respondentů. Zpětná vazba, ať už v podobě pochvaly či konstruktivní kritiky, se ukázala jako zásadní pro utváření sebevědomí a sebeidentifikace s tímto sportem. Současně fakt, že se jednotlivci mohou aktivně podílet na formování komunity, dodává jejich identitě další rozměr.

5.1.2 Množství času u oceánu

Obrázek 3

Množství času u oceánu jako faktor podpory vnímání surfové identity

Druhým významným faktem přispívajícím k intenzitě citění surfové identity je množství času stráveného u oceánu. Tento faktor je specifický pro všechny Čechy, kteří se věnují tomuto sportu – v lásce k tomuto sportu totiž musí balancovat mezi životem v Česku a možnostmi pobytu u oceánu (pokud se nerozhodnou se k oceánu přesunout na trvalo). Respondenti často mluvili o tomto faktoru ve spojení s „obětováním“ - času, možnostmi kariéry nebo důležitých událostí v Česku. To, kolik věcí jsou čeští surfaři schopní obětovat pro surfing jako takový je posléze komodita, na základě které se vzájemně hodnotí jako praví „surfaři“.

Respondent 4:

„... v průběhu té doby jsem se cítil jako surfař, když jsem byl hodně u oceánu. Čím víc času jsem si dokázal z roku ukrojit k tomu, abych byl u oceánu, tím víc jsem se cítil jako surfař. Někdy v tom roce 2012 jsem trávil nejvíc času u moře – ještě jsem pořád studoval a měl jsem vždycky 4 měsíce z roku u oceánu a 8 měsíců v Čechách. To mi přišlo jako docela dobrý surfový balanc. A ve chvíli, kdy jsem u toho moře trávil míň a míň času, tak jsem začal pochybovat o tom, jestli jsem teda ještě pořád surfař.

Bylo to celé primárně svázané s tou dobou, kterou jsem si dokázal ukrojit z toho českého života.“

Jeden respondent uvedl, že se nejvíce cítil jako surfař ve chvíli, kdy se rozhodl opustit projekt, který několik let v Česku vytvářel kvůli tomu, že chtěl více surfovat a trénovat na závody.

Respondent 2:

„Nejvíce jsem se cítil jako surfař v momentě, kdy jsem odjel do Irska. Protože to byl ten moment, kdy jsem se rozhodl nechat všechno za sebou. Do té doby jsem pořád žil v Čechách. Měl jsem rozjetou práci a byl jsem v Čechách spokojený, ale pak jsem si uvědomil, že mě to natolik táhne za surfem, že už jsem v Čechách nemohl zůstat. A v tu chvíli jsem si řekl: OK, tak to už jsem jako surfař. Byl to určitě velký zlom.“

Další respondentka uvedla, že i přes to, že žije u oceánu a chodí surfovat několikrát do týdne, tak se mnohem více cítí jako surfař ve chvíli, kdy se surfingu vědomě věnuje.

Respondentka 6:

„... čím víc strávím času ve vodě, tím víc se mám tendenci cítit jako surfař. Když strávím 14 dní v autě někde na roadtripu (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů) a jenom žiju surfem, tak se cítím víc jako surfař, než když zrovna jedu dodělávky termínů a stihnu dvouhodinovou session (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů) ráno. Čím víc surfuji, tím víc jsem surfař.“

Jedna respondentka uvedla, že jako surfaře nehodnotí lidi, kteří se „tváří, jako surfaři“, a přitom jedou k oceánu jeden týden v roce.

Respondentka 1:

„Nemám moc ráda takový ty lidi, co se tváří, jakože jsou surfaři, ale vlastně jsem s nimi žádný čas u oceánu nestrávila. Ani nevím o tom, že by tam někdy nějaký čas trávili. Nebo prostě jedou 1x za rok na týden někam a... Nemáš ráda ty lidi, přijde ti to smutný, když se tvářej, že něčemu rozumí a vlastně tomu nerozumí. Je mnohem příjemnější vyhledávat společnost lidí, se kterými já jsem třeba reálně u toho oceánu byla.“

Ta stejná respondentka posléze uvedla, že se nejvíce v životě cítila jako surfař právě ve chvíli, kdy strávila v zahraničí delší dobu. Pro většinu respondentů byla posléze odpověď na otázku: „Kdy jsi se nejvíce cítil/a jako surfař?“ určitý moment, který se situoval právě u oceánu.

5.1.3 Závody

Obrázek 4

Závody jako faktor podpory vnímání surfové identity

Právě závody a situace jimi vzniklé byly dalším faktorem, který uvedla více než půlka respondentů jako důležité. Díky českým závodům, které popisují v kapitole 3.3 Český Surfing, mají Češi možnost testovat své schopnosti mezi ostatními Čechy a od tohoto roku mají dokonce možnost soupeřit na mezinárodní úrovni díky vzniku české reprezentace. Právě vznik závodů, a především vznik Českého poháru v surfingu, je velkým motivačním činitelem pro mnoho začínajících, pokročilých i profesionálních surfařů. Respondenti potvrdili v rozhovorech to, že díky závodům byli schopni pro surfing „více obětovat“ a surfingu to jako takovému dodalo hodnotu. Právě „investice“ do objížďení zastávek poháru je další hodnota, kterou surfaři hodnotí jako důležitou.

Respondent 2:

„...nebýt závodů, tak vlastně nejsem tam, kde jsem teď a nenazýval bych se tolik surfařem. Protože surfing v tobě po nějaké době vyvolá pocity, že to je něco, co nedává smysl. Nemá to žádnou, když to ta tak blbě řeknu, logiku. Proč to dělám? Co mi to dává? Dává mi to spoustu věcí, ale po nějakým čase přijdou myšlenky na to, že je to bezúčelný. Ale teď díky závodům vnímám, že za tím vidím ten cíl, nějaký sen a motivaci, takže to mě v tom teď hodně podporuje a nabíjí.“

Několik respondentům uznalo, že se jim díky zveřejnění jednotlivých zastávek v poháru vytvořil životní plán, který je motivoval se průběžně zlepšovat. Právě dobré umístění v závodech nebo jejich výhra byl posléze velký faktor, který podporoval jejich surfovou identitu. Čtyři respondenti uvedli, že se právě nejvíce cítili jako surfaři během, mezi nebo po závodech. Dva účastníci výzkumu zmínili také nepovedené závody – a jejich důležitost v jejich surfové kariéře. Velkou roli tady hrála také nově vzniklá reprezentace. V mém výzkumu se objevili hned 3 respondenti, kteří si „vyjeli“ reprezentaci a všichni tři popsali tuto událost za kariérní úspěch. Právě možnost „reprezentovat“ poprvé v historii Česko na celosvětových závodech v surfingu byl faktor, který ovlivnil surfové cítění všech tří reprezentantů. Svoje sportovní dovednosti tím dva respondenti označili za „potvrzené“.

Respondent 2:

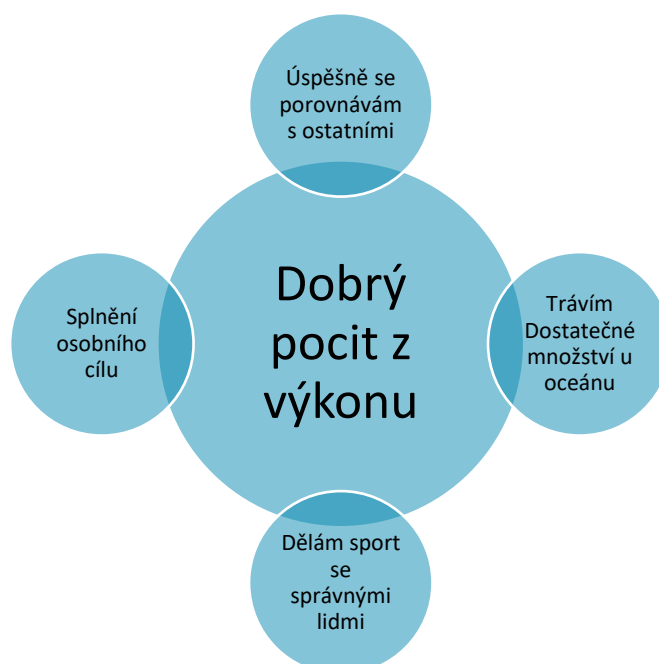
„... takže teď moji surfovou identitu ovlivňuje určitě reprezentace České republiky na závodech. To je vlastně ta sportovní stránka surfingu, která mě podporuje v tom životním stylu. Chci pomoci prokopat nějakou cestičku českého závodění na mezinárodní úrovni. Jde mi o to, aby se nastartovala tahle část českého surfingu – aby se posunul zase trošku dál.

Takže to mě teď hodně žene vpřed.“

5.1.4 Dobrý pocit z výkonu

Obrázek 5

Dobrý pocit z výkonu jako faktor podpory vnímání surfové identity

Dobrý pocit z vlastního výkonu byl čtvrtý nejčastěji zmiňovaný faktor podporující surfovou identitu mezi vybranými respondenty. Jedná se o subjektivní emoci, která dle respondentů vzniká již zmíněnými faktory – úspěšným porovnáváním schopností s jinými sportovci nebo dobrým umístěním na závodech, dostatečným množstvím času u oceánu nebo praktikováním sportu se správnými lidmi. Anebo se může jednat o pozitivní emoci vyvolanou samotným účastníkem, která je závislé na jeho vnitřním i vnějším momentálním světě. Tento pocit může být spojený se zábavou a kvalitním prožíváním času. V předchozích kapitolách se dá tento faktor připodobnit pocitu „stoke“. Tento faktor byl zmíněný v rozhovorech skoro půlkou respondentů.

Respondent 7:

„... Dlouho jsem si přál udělat snap (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů), stříknout tam tu vodu, a to se mi stalo právě na té Sumbawě. Poprvé jsem tam na vlně natrénoval něco, co připomínalo to, co jsem chtěl udělat už dlouho. Takže tam jsem měl fakt dobrý pocit z toho, že jsem udělal fakt progres a že jsem se mi splnil cíl, který jsem si sám sobě zadal tady v roce 2018.“

Je zřejmé, že jakýkoli úspěch nebo pokrok v surfových dovednostech a schopnostech může mít významný dopad na surfovou identitu jedince, jak ilustruje příklad Respondenta 7, který prožil silný pocit uspokojení a naplnění po dosažení dlouho očekávaného surfového cíle.

5.1.5 Znalosti dané problematiky

Obrázek 6

Znalost dané problematiky jako faktor podpory vnímání surfové identity

Čtyři respondenti zmínili jako jeden z faktorů, díky kterým se cítí nebo cítili jako surfaři úroveň znalostí dané problematiky. Respondenti označovali tento faktor jako „být v obraze“. Jeden respondent tento faktor označil jako hlavní v důvod, podle kterého se kdy cítil nejvíce jako surfař – když figuroval jako sportovní komentátor při živém přenosu surfingu na Olympijských hrách.

Respondent 8:

„Nejvíce jsem se cítil jako surfař za komentářem – byl jsem nabitý vědomostmi, víc jsem tomu rozuměl.“

Stejný respondent také zmínil fakt, že množství znalostí, kterými oplývá, a jejich sdílení s ostatními členy komunity je pro něj důležité v jeho vnitřním pocitu identifikace se se sportem.

Respondent 8:

„Znalosti jsou pro mě hodně důležité. Baví mi občas si něco přečíst. Abych pak mohl dělat machra! Upřímně, cítím se dobře, když před lidmi můžu říct něco zajímavého o surfingu. Přijdu si pak jako větší surfař.“

Značný počet respondentů také uvedlo, že pro ně byl v minulosti důležitý moment, kdy si uvědomili, že „ví, že nic neví“. Díky tomu se cítí pokornější a ví, že se můžou sami před sebou s větším klidem identifikovat jako surfaři.

5.1.6 Další faktory

Mezi další faktor, který označili dva účastníci rozhovoru, patří nabití určitého statusu. Zde se nejedná o titul, který surfaři nabili skrze surfové závody, ale o status, který jim byl přidělen v surfovém světě na základě dalších dovedností. Například to, když začal jeden respondent vést sportovní tréninky v rámci Pražského surfového klubu, nebo to, že se další respondent podílel na organizaci závodů, nebo to, že další respondent komentoval přímý přenos již zmíněných Olympijských her a nabítl status komentátora Olympijských her. S tím se pojí také získání instruktorské licence, což bylo pro jednoho respondenta důležité v rámci podpory sportovní identity. Další respondent zase řekl, že se cítil dobře, když učil surfovat své kamarády – i bez instruktorské licence pro něj byla tato aktivita a role důležitá v podpoře surfové identity. A poslední faktor podporující surfovou identitu uvedený třemi respondenty jsou další sportovní aktivity, které účastníci dělají pro surfing – například sporty jako je snowboarding či surfskating, nebo nesportovní aktivity, jako je účast v surfové kapele nebo psaní článků o surfingu do on-line magazínu.

5.2 Vliv surfingu na život českých surfařů

Čeští surfaři sami sebe často označují jako „Kokosy na sněhu“, podle známého stejnojmenného filmu. To, že za surfingem musí cestovat tisíce kilometrů za oceánem je daň, kterou platí za lásku k tomuto sportu. Časté cestování není jediná aspekt, kterým jsou čeští surfaři ovlivněni. Jeden z respondentů odpověděl na otázku: „Co ti surfing změnil v životě?“ zajímavou myšlenku:

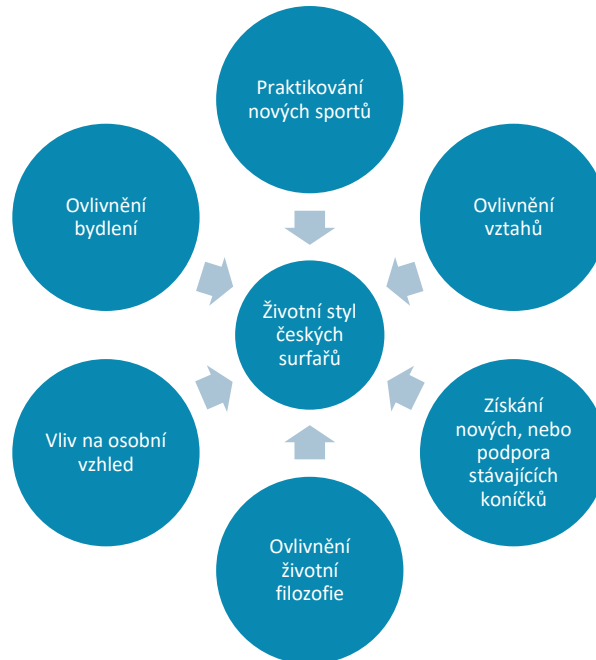
Respondent 7:

„Nic zásadního, jenom úplně všechno. Přirovnal bych to... vypůjčím si známý holčičí román Stmívání. V příběhu byli vlkodlaci, kteří když potkali svoji osudovou lásku, tak se do ní vtiskli. A v tu chvíli tak bylo a už to nemohli ovlivnit. Najednou se netočí země kolem slunce, ale točí se všechno kolem té osoby. A to se mi stalo v roce 2018, kdy jsem se vtiskl do surfingu.“

5.2.1 Vliv surfingu na životní styl

Obrázek 7

Faktory ovlivňující životní styl českých surfařů

Jak už jsme si popsali v minulých kapitolách, surfing se ne nadarmo označuje jako lifestyle sport. Všichni dotazovaní v mém výzkumu potvrdili, že jim surfing změnil celkový životní styl. V následujícím textu jsou sepsány hlavní faktory, kterými byl životní styl díky surfingu ovlivněn.

Respondenti nejčastěji zdůrazňovali vliv na ostatní sporty, které začali provozovat díky surfingu. Nejčastěji bylo zmíněno trénink na surfskatech, což respondenti praktikují v různých intenzitách. Kromě toho tři respondenti rovněž uvedli "suchou přípravu" na surfování, což je trénink, který zahrnuje cvičení doma nebo ve fitness centrech. Dva respondenti zmínili, že jako vnitrozemskou přípravu na surfování považují river surfing, což jim umožňuje aplikovat určité prvky tréninku jízdy na oceánských vlnách. Mezi další sporty, které respondenti provozují kvůli surfingu, patří skateboarding a snowboarding.

Další nejčastěji zmíněný faktor, který ovlivnil život respondentů, jsou vztahy. Respondenti vnímají surfování jako prostředí, ve kterém si vytvořili nové přátele, kteří se často stali jejich nejbližšími. Kromě toho dva respondenti zmínili, že díky surfingu se zlepšil jejich vztah s rodinnými příslušníky – buď proto, že se jim podařilo nalézt společný zájem v surfingu, nebo proto, že spolu kvůli surfingu tráví méně času a více si váží vzájemné přítomnosti. Jeden z respondentů také uvedl, že surfing ovlivňuje jeho volbu partnerky v životě.

Respondent 5:

„Třeba si myslím, že surfing ovlivnil všechny moje kamarády. Určitě kamarády. Prohodilo mi to lidi z nějakého jednoho prostředí a zaplnilo mi to celý život. Ovlivnilo to moji práci v tuhle chvíli. Můj životní styl. Myslím si, že mě to fakt jako hodně definuje ten sport, tím, jak žiju, co dělám, nebo co chci dělat.“

Další změna, která provází život českých surfařů, je ovlivnění celkové životní filozofie, hodnot, názorů a nabití nových náhledů na svět díky surfingu.

Respondent 2:

„Surfing mi fakt radikálně změnil celou moji osobnost. Změnilo to moje chování. Změnilo to moje priority a hodnoty a moje zásady v životě.“

Ať už se jedná o nabití větší identifikace s celou freestyle komunitou nebo ovlivnění životního rytmu – surfing je rozhodně celostní problematika, která ovlivňuje tělo i mysl.

Respondent 8:

„Surfing mě ovlivňuje do hloubky – ovlivňuje mi takový ten životní rytmus. A jsem za to rád. Pořád mám v sobě takový ten život surfaře. Furt mám takový pomalejší hodiny a není mi obecně příjemné být v Praze, v tom shonu, kdy mám život složený jen z bloků v kalendáři. Snažím se zpomalit a vzít si trochu něco ze surfového rytmu. Mnohem více mě vábí život surfaře, kdy přizpůsobuješ den tidům (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů), předpovědi vln – a myslím si, že to je na tom fakt krásná věc. Mnohem raději se přizpůsobuji tomuhle přírodnímu rytmu než nějakému umělému, pracovnímu, který s řídí podle toho, kdy má tvoje kolegyně čas na meeting.“

Je zajímavé, že ve dvou rozhovorech se objevily zmínky o tom, že se lidi stávají díky surfingu většími flegmatiky.

Respondentka 1:

„Surfing mi ovlivnil taky vlastnosti. Surfaři jsou hodně flegmatický lidi, ale pouze v životních záležitostech – když jde o surfing nebo o prkna, tak to ne, to dokážou být i cholericí. Surfaři obecně mají rezervy a nehrotí věci, který třeba běžný lidi hrotí. Já to mám i na sobě. V práci, když mi někdo zavolá, že je něco potřeba co nejrychleji udělat, tak já řeknu: „Jasně, udělám to zítra.“. Není to o tom, že bych si na to hned sedla a rychle bych na tom

pracovala, ale prostě když to nestihnu, tak se nic nestane. Svět se nezhroutí. Myslím si, že to je s tím surfováním hodně spojený. Prostě sedíš ve vodě a čekáš, jestli náhodou přijde nějaká vlna. Kdybys neměla trpělivost, tak to nejde. A čím dýl tam sedíš, tím víc se ti vyvíjí taková ta odolnost. No a pak se párkrát topíš a zjistíš, že o nic nejde.“

Respondent 8:

„Vždycky jsem byl flegmatik, ale díky surfingu jsem ještě víc. Možná je to kvůli tomu, že díky surfingu se vystavuješ živlu, ve kterém nemáš co dělat a musíš se s tím smířit – je to takový fakt. A pak se to přelévá i do tvojí osobnosti.“

A kromě toho jedna respondentka také uvedla zajímavou alegorii, kterou jí surfing pomohl ve způsobu řešení problémů.

Respondentka 6:

„Díky surfingu mám takovou životní filozofii. Surfing mě naučil to, že řeším problémy jeden za druhým, stejně jako chodí vlna za vlnou. Když ti padá jedna vlna na hlavu, tak jsi úplně v háji, ale když si představíš ještě ty další tři, čtyři, pět vln, který jsou za ní, tak se musíš kousnout a říct si OK, vyřeším jednu, oklepu se a jdu řešit další. Myslím si, že oceán tě připraví na řešení problémů a rychlý rozhodování. Když surfuješ, tak musíš reagovat ve vteřině – vlna se ti udělá pod nohama ani nevíš jak. Takže se učíš takovému krizovému managementu.“

Čtvrtý nejzmiňovanější faktor ovlivňující životní styl českých surfařů je získání nových, nebo podpora stávajících koníčků. Tři respondenti si uvědomili, že by asi nikdy nectovali v takovém množství, jako nyní, kdyby nebylo surfingu. Stejně tak by si nevybírali výběr destinací, které si vybírají díky surfingu. Dva respondenti uvedli, že díky surfingu a vpadnutí do komunity začali hrát v surfové kapele, které věnují hodně času a jejich tvorba je surfingem úzce inspirována. Jeden respondent uvedl, že díky surfingu se více věnuje focení a točení a další respondent uvedl, že z jeho lásky k surfingu a ke kutilství se vytvořil nový koníček – vyrábění surfových prken.

Další věc, kterou surfing ovlivnil v životě českých surfařů je podle výpovědí jejich vzhled. To, že se se surfingem pojí specifický módní styl jsme si popsali již v předchozích kapitolách, a v českém prostředí tomu není jinak. Způsob oblékání, preferování určitých značek nebo celková

estetická úprava a nároky na hygienu je podle respondentů věc, která je doprovází od té doby, co se začali věnovat surfingu.

Respondent 1:

„...přijde mi, že je vnímatelný rozdíl mezi lidmi, co surfují, a mezi lidmi, kteří se do surfařů jen stylizují skrze oblečení. Přesně je to vidět, že surfaři jsou takoví v pohodě oblečení, moc nedbají na svůj vzhled a mají vyšisované vlasy. Jak kdyby to ti lidi ze sebe vyzařovali, na rozdíl od nesurfařů, kteří jsou často až příliš upravení nebo holky mají výrazný make-up.“

Za zmínku stojí ještě faktor, který se v rozhovorech opakoval více než jednou – bydlení. Surfing stojí za zmírnění nároků na bydlení z důvodu častého cestování.

Respondent 7:

„... surfing mi ovlivňuje taky bydlení, který vlastně nemám. Mám jenom pokoj u rodičů, kde jsem, když jsem zrovna v Praze. Záměrně si nevytvářím domov, a to je vlastně cena za svobodu. To, že si nemůžeš vytvořit domov.

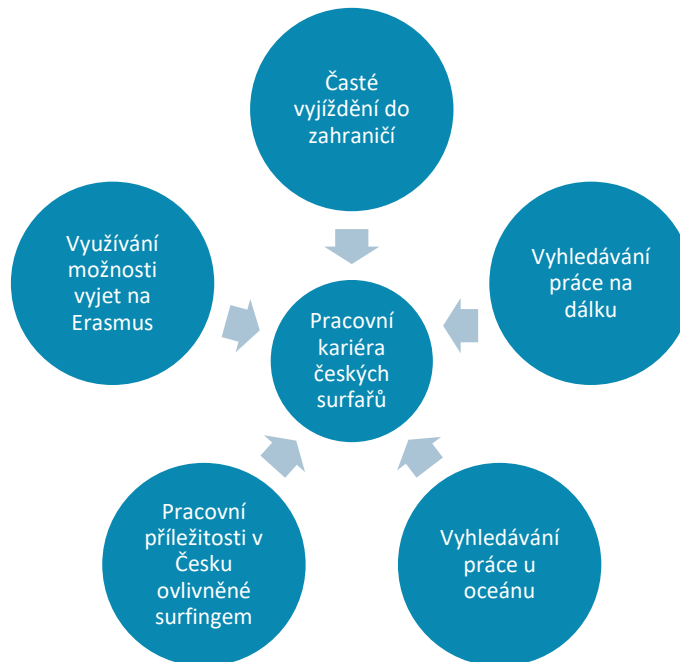
*... Když jsem hledal společný jmenovatel toho, co mají společného lidi, kteří jsou schopní cestovat a jezdit na surf tripy kdy chtějí po celý rok, tak je to to, že nemají zázemí – nemají domov v podstatě. Oni většina tady těch lidí nemají svoje stálý hnízdo, kde platí, anebo platí extrémně nízké náklady na bydlení, tak bych to řekl. Podle mě největší stinná stránka na tomhle životním stylu je absence závazků. Nejvíce mě se*ou lidi, kteří mi vždycky říkají – já, já bych jela taky, já bych taky jel. Vždycky jim říkám – pojed! Ale pak vždycky přijde ten závazek. Těmhle lidem je líto, že by platili 20 000 Kč za jejich byt v Praze na 2 měsíce, a ještě k tomu dalších 20 000 Kč za hotel na Bali třeba. Nebo je jim líto, že mají doma psa, nebo dítě.“*

V souladu s informacemi prezentovanými v této kapitole je zřejmé, že surfing má hluboký vliv na životní styl respondentů. Mezi hlavní ovlivněné oblasti patří zahrnutí dalších sportů do životního stylu jako součást přípravy na surfování, významný dopad na sociální vztahy, vytváření nových koníčků nebo hluboké filozofické a životní změny.

5.2.2 Vliv surfingu na pracovní kariéru

Obrázek 8

Faktory ovlivňující pracovní kariéru českých surfařů

Už jen z prvních několika otázek, na které jsem se zeptala respondentů v mém hloubkovém rozhovoru, lze poznat, že čeští surfaři mají něco společného – surfing přímo ovlivňuje jejich pracovní kariéru. Můžeme najít přímou úměru v tom, že čím více se respondenti cítili jako surfaři, tím více řešili práci, která jim tuto identitu umožňuje žít naplno. Specifikum pro českého surfaře je právě časté vyjíždění do zahraničí kvůli surfování, což výrazně ovlivňuje druh a charakter práce, kterou si surfaři vybírají. 7/9 dotazovaných mají možnost plné nebo částečné práce na dálku. U některých respondentů hraje roli časová náročnost práce:

Respondent 1:

„Surfing má rozhodně vliv na moji práci. Nechci říkat, že se to nikdy nestane, ale myslím si, že si nebudu v životě budovat nějakou kariéru, protože na to prostě nemám prostor. Mám práci, která mě nechává nejvíce žít a vždycky se snažím, aby o tom můj zaměstnavatel věděl. Že pro mě práce není na 1. místě, že je pro mě přednější život mimo – že raději než přes čas, budu dvě hodiny se psem. Myslím, že na tuhle myšlenku jsem přišla taky díky surfování. Zjistila jsem, že mě život u oceánu přijde jednodušší a přišla jsem si na to, že mi tenhle život vyhovuje. A že se nedá

ani kombinovat s budováním nějaké kariéry. S tím souvisí také to, že se snažím dál se vzdělávat, abych mohla pracovat právě on-line a odkudkoliv.“

Surfaři řeší finanční situaci také například tím, že pracují v zahraničí. Několik respondentů má instruktorskou licenci na učení surfingu, díky které mohou učit surfing Čechy i cizince, nebo mají možnost část roku pracovat na „surf housech“. Dva respondenti natáčeli v zahraničí film, jehož hlavní tematika byla surfing.

Pracovní příležitosti díky surfingu získali i v Česku. Pět respondentů pořádají nebo pořádali tréninky různého charakteru v Pražském surfovém klubu, tři respondenti uvedli, že v přítomnosti nebo v minulosti psali české články o surfingu do sportovního magazínu, jeden respondent komentoval přímý přenos surfingu na Olympijských hrách a pracoval v Surf Aréně a další respondent vytváří podcasty se surfaři.

Zajímavostí je, že 5 dotázaných si vybralo v minulosti za svých univerzitních let destinaci ke studijnímu nebo pracovnímu pobytu Erasmus podle toho, že se na daném místě dalo surfovat.

Na závěr této kapitoly je třeba zmínit myšlenku, která se objevila ve dvou rozhovorech. V dnešní době je stále větší počet zaměstnání, které se dají provozovat na dálku. I přes to je možné, že nabízené pozice poskytují limitující možnost kariérního vzrůstu a získávání zkušeností, které jsou pro jednotlivce důležité.

Respondent 8:

„... i když furt vnímám, že bych měl někde trošku kariérně růst a už začít pořádně vydělávat. Pořád to mám trochu bokem. Ale taky vnímám, že je pro mě v tuhle chvíli důležitější sbírat zážitky a nastavit si život, který bude orientován víc na hobby a chasing (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů) toho hobby. A v tom je surfing specifický, protože kdybys měl skating, tak si tady v Česku můžeš normálně makat a žít klasický kariérní den a po práci si jít zablblnout. Ale to se surfingem nejde. Uvědomuji si, že je lepší být otrok tady toho, než být otrok honění se za vyšším platem a benefitem a bůhví čím.“

Rozpolcenost v tomto ohledu je vnímatelná u většiny dotazovaných. Další respondent uvádí:

Respondent 4:

„...a zároveň nechci být advokát, nevím, co dělat a je to špatný. Na jednu stranu chci být surfař a chci tu svoji identitu odvíjet od nálepky surfař, ale na druhou stranu mám vysokou školu a říkám si, jo, teď chci mít nálepku

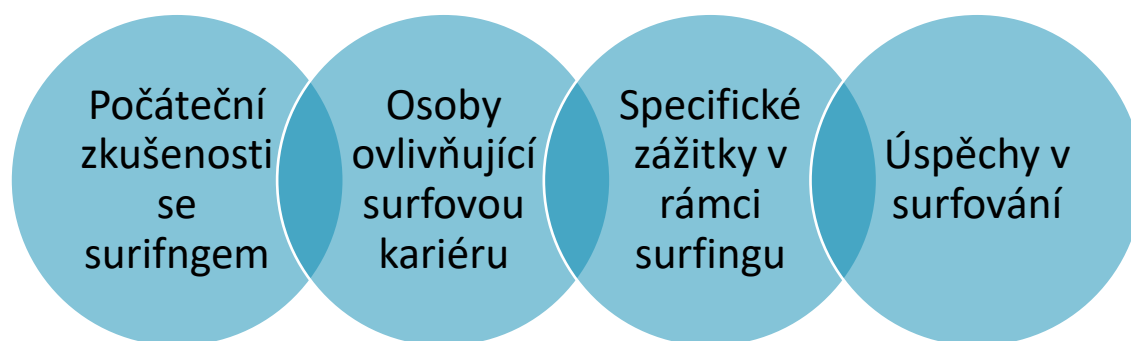
surfař, ale za deset let už nebudu chtít mít jen tuhle nálepku. Tady v tom roce 2015 jsem s říkal, tyjo, tak co teď můžu? Vrátit se zpátky na Nový Zéland a být surfový instruktor? Ale pak mi bude pětatřicet a jediný, čím se budu moct někde chlubit je to, že jsem se támhle vyspal s nějakou dvacetiletou holkou, která u mě byla na surfovém kempu.

... Samozřejmě, že mám období, obzvláště když jsem dýl v Praze, kdy se vídám s lidmi, kteří v naší bublině založili start-up a mají strašně peněz, nebo dělají nějakou super zajímavou věc, nebo jsou ultra extrémní experti na nějaký věci a mají díky tomu 200 000 Kč měsíčně. To si říkám, sakra to jsem taky mohl dělat. Ale nikdy nejde mít všechno a ten balanc podle mě docela důležitý. A já si myslím, že to u mě vyšlo docela v pohodě.“

5.3 Významné události v surfové kariéře českých surfařů

Obrázek 9

Významné události v surfové kariéře českých surfařů

Výsledky z analýzy textu a časových os respondentů naznačují, že existuje množství událostí, které jsou významné v průběhu surfové kariéry jednotlivých respondentů. Tyto události lze rozdělit do několika hlavních kategorií: počáteční zkušenosti se surfingem, osoby ovlivňující surfové kariéry respondentů, specifické zážitky v rámci surfování a úspěchy v surfování.

Začínající surfaři se k tomuto sportu dostávají nejčastěji skrze přátele, kolegy z jiných sportů (například snowboarding), nebo rodinné příslušníky. Tyto sociální vazby hrají klíčovou roli při představování a propagaci surfového životního stylu a zvyšování zájmu o surfování. Zvláště významné jsou první zkušenosti se surfováním, jako je první chycená vlna nebo pěna, které jsou respondentům často v hluboké paměti a představují okamžik, kdy se do surfingu zamilovali. V několika případech byly takové okamžiky spjaty s konkrétní osobou, která měla zásadní vliv na surfovou kariéru respondenta, například přítel, trenér, nebo někdo, kdo byl předmětem jejich obdivu.

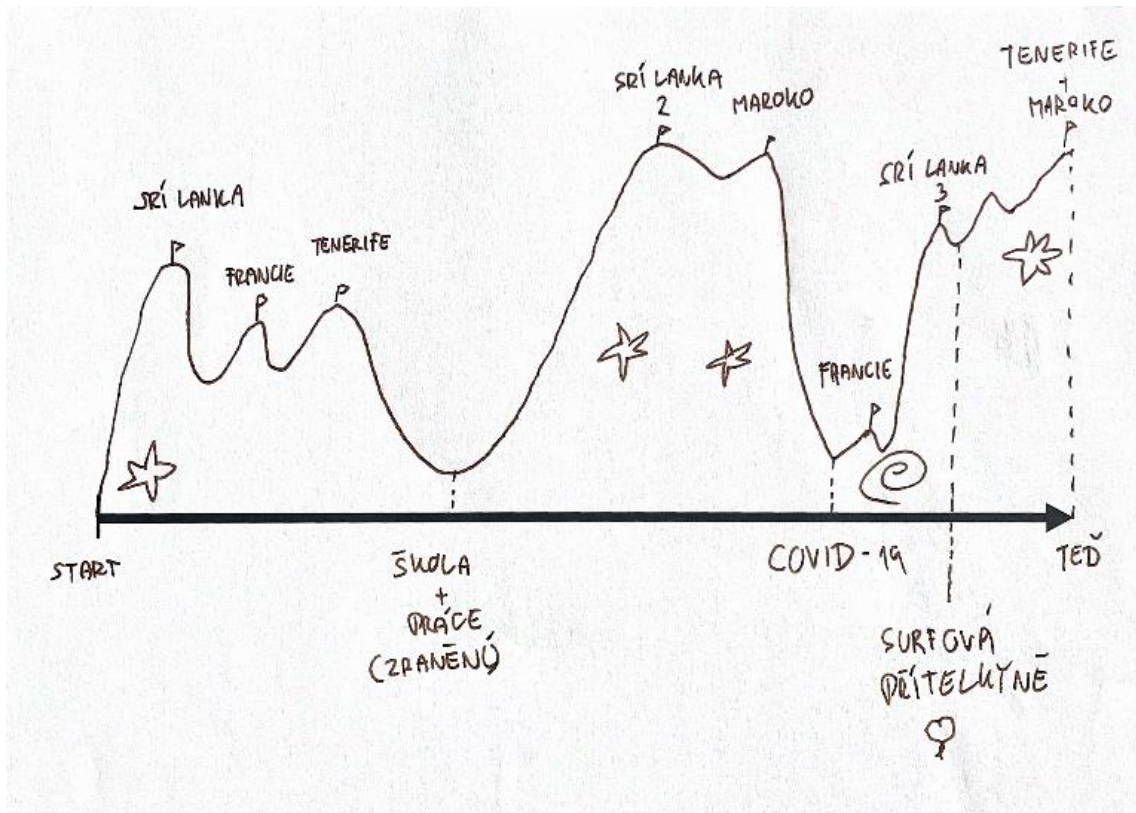
Respondent 4:

„... a tam jsem potkal Doris, velkou snowboardačku, do který jsem se totálně zabouchl a říkal jsem, ježíš to surfování mě strašně baví. Hrozně mi to šlo. Postavil jsem se na 1. vlně, byl jsem nejlepší na kempu, a tak jsem říkal, musím se tam vrátit. A tak jsem si potom celý léto vydělával, abych se tam mohl v září vrátit. Bylo mi 20. Pak jsem se tam vrátil ještě na dva kempy, takže jsem byl dalších 20 dnů a Doris tam taky přijela. A prostě to bylo kvůli Doris. Úplně jsem změnil svůj život a snažil jsem se stát cool surfařem. No a další rok jsme se s Doris domluvili, že pojedeme na velký roadtrip. Odjeli jsme na 40 dnů do Portugalsko autem. Utratili jsme za to extrémně moc peněz – málem jsme se nevrátili domů a byla to celkově velká škola všech věcí. No ale rád mluvím o tom, že Doris je jeden z důvodů, kvůli který jsem věděl, že to chci dělat. Doris byla ještě takový ten důvod navíc, proč do toho víc šlápnout.“

Dalším klíčovým aspektem v surfových kariérách respondentů jsou cesty do zahraničí za účelem surfování. Respondenti identifikují tyto zkušenosti podle země, kam cestovali, a tyto výlety jsou často označovány jako důležité milníky v jejich surfových kariérách. Toto ukazuje, jak surfová zkušenost často přesahuje samotné sportovní aktivity a zahrnuje také širší zážitky z cestování a objevování nových kultur. Jako příklad je uveden obrázek časové osy Respondenta 3, který své významné markery označil většinou pojmenováním zemí, kde se odehrály:

Obrázek 10

Příklad časové osy Respondenta 3 jako příklad označování surfové zkušenosti podle dané země

Poslední kategorií významných událostí v surfové kariéře respondentů jsou úspěchy v surfování, které se mohou objevit v různých formách. Někteří respondenti uvádějí účast v závodech nebo dosažení určité úrovně dovedností jako důležitý bod ve své surfové kariéře. Vznik Českého poháru v surfingu, jehož první ročník se uskutečnil v roce 2021, a série jeho závodů, slouží téměř v každém nákrese respondentů jako orientační bod. Pro jiné respondenty je důležitým úspěchem získání pracovních příležitostí díky surfingu.

Respondent 2:

„...potom další průlomový bod byl SIRFR – to znamená, že jsem založil značku Surfr. A to je vlastně důležitá část, protože jsem se v surfování někam posunul a stala se z toho práce. Další důležitý průlom byla Namibie.

To byla taky důležitá část mého života, když jsme s kulkami jeli natáčet

dokument: Kde poušť potkává oceán.“

Kromě těchto výše uvedených událostí je třeba zmínit také význam pandemie COVID-19 na surfové kariéře některých respondentů. Tři respondenti uvedli, že tato globální zdravotní krize byla důležitým bodem na jejich časové ose. Pandemie omezila možnosti cestování a surfování, což vedlo k pocitu frustrace a nejistoty týkající se budoucnosti jejich surfové kariéry.

Kromě toho, oba respondenti uvádějí, že tento období mělo negativní dopad na jejich psychický i fyzický zdravotní stav. Tento fakt připomíná, jak jsou surfové kariéry ovlivněny nejen individuálními zkušenostmi a vztahy, ale také širšími sociálními a globálními událostmi.

Respondentka 6:

„... no, potom po Bali byl Covid, což pro mě bylo hrozně špatný období, protože jsem si myslela, že už nebudu moct nikdy cestovat a surfovat. Byla jsem zaseklá v Čechách, a i si myslím, že to pro mě mělo velké psychické dopady a s tím jsem se zdravotně složila, protože se mi projevilo astma. To bylo takové velké období temna. Pak jsem se z toho hodně dlouho dávala dohromady.“

Shrnutí těchto zjištění ukazuje, jak významná je role různých událostí v průběhu surfové kariéry jednotlivých respondentů. Tyto události nejen formují jejich vztah k surfování, ale také ovlivňují jejich osobní a profesní život.

6 DISKUSE

6.1 Kapitoly k výzkumným otázkám

6.1.1 Jaké jsou jednotlivé faktory ovlivňující surfovou identitu českých surfařů?

První výzkumná otázka mé práce se zabývala identifikací klíčových faktorů, které ovlivňují surfovou identitu českých surfařů. Z výsledků analýzy vyplývá pět hlavních faktorů, které jsou významné: komunita, množství času stráveného u oceánu, účast v závodech, dobrý pocit z výkonu a hluboké znalosti dané problematiky.

Komunita byla identifikována jako jeden z nejvýznamnějších faktorů. Tento náález potvrzuje různé sociální teorie, které poukazují na to, jak významné je pro formování identity jedince být součástí určité sociální skupiny – například koncept sociální identity navržený psychology Henri Tajfelem a Johnem Turnerem (Austin & Worchel, 2004). Tato teorie tvrdí, že identita jedince je částečně odvozena z členství v různých sociálních skupinách a že lidé hledají smysl a sebeurčení tím, že se identifikují s těmito skupinami. To je velmi relevantní pro surfaře, protože se identifikují s určitou skupinou, kterou tvoří ostatní surfaři. Pro české surfaře je tedy důležité být součástí surfové komunity, která podporuje a posiluje jejich surfovou identitu – v Česku i u oceánu v zahraničí.

Množství času stráveného u oceánu bylo dalším zásadním faktorem. I když se tento aspekt může zdát zřejmý, je důležité jej zdůraznit, jelikož právě samotný surfing je klíčový pro utváření surfové identity. Oddanost českých surfařů k tomuto sportu je úzce spojena s rovnováhou mezi životem v České republice a možnostmi pobytu u oceánu. Respondenti často diskutovali o této situaci v kontextu "obětování", a to z hlediska investovaného času, kariérních příležitostí a důležitých událostí v České republice. Míra, do jaké čeští surfaři jsou ochotni obětovat pro samotný surfing, se stává komoditou, na základě které se mezi sebou vzájemně hodnotí jako autentičtí "surfaři".

Respondent 7:

„Já jsem lehce alergický na lidi, který byli třeba dvakrát na surf tripu za 10 let a říkají si surfaři. Já se tak cítím, protože je to pro mě jedna z hlavních priorit ze dvou a strávím většinu roku na surfu a ve vodě. Proto se cítím jako surfař.“

Tento výsledek koreluje s již zmíněným výzkumem od Langsetha (2012), ze kterého vyplývá, že pokud nemá jedinec dostatečný symbolický kapitál, neprojde procesem socializace do skupiny. Zatímco byl ve výzkumu od Langsetha mezi norskými surfaři symbolický kapitál dovednosti, subkulturní znalostí, odhodlání a místní příslušnosti, v české komunitě to může být právě množství času, které jsou jedinci schopni trávit u oceánu.

Třetím významným faktorem je účast v surfových závodech. I když, jak bylo zmíněno v předchozích kapitolách, surfování v České republice je relativně nové a závody se tu začaly konat teprve nedávno. V Česku stále ještě neexistují dětské surfové oddíly (většina členů české surfové komunity začala se surfingem až v dospělosti), surfing zde nemá kulturu, tradice ani historii. Tomu přičiňuji výsledek mého výzkumu, který odhalil, že komunita je stále ještě větší faktor ovlivňující surfovou identitu, než samotné závodění, které by jiných sportech dopadlo na prvním místě. Například ve studii Wyllemana a Lavallee (2004) nazvané "A Developmental Perspective on Transitions Faced by Athletes" je zdůrazněn velký význam sportovních závodů v procesu formování sportovní identity. I tak je ale z mého výzkumu zřejmé, že nově vzniklý Český pohár v surfingu a možnost reprezentovat naši zemi na mezinárodních soutěžích má obrovský vliv na motivaci a surfové cítění českých surfařů.

Dobrá pocit z výkonu a znalost dané problematiky jsou dalšími dvěma klíčovými faktory. Jde o aspekty, které souvisí s osobním vývojem a seberealizací v rámci surfování. Tyto faktory poukazují na to, že surfová identita nesouvisí pouze s pasivním zapojením do surfové komunity, ale také s aktivním zlepšováním vlastních dovedností a pochopením surfování jako takového.

Mezi vedlejší faktory poté patří nabití statusu, který je členovi přidělen v surfovém světě na základě dalších dovedností (například status trenéra surfových tréninků nebo status organizátora závodů), nebo nabití instruktorské licence a učení surfingem.

Z těchto výsledků je zřejmé, že surfová identita je komplexní a víceúrovňová, a je tvořena a ovlivňována řadou různých faktorů.

Na závěr této kapitoly bych chtěla dodat to, že je v české surfové komunitě znatelný fenomén, který lze označit jako "pózování" – o čemž jsme diskutovali hned s několika respondenty. Tímto tématem se zabývá také Wheaton a Beal (2003) ve své studii "Keeping it Real: Subcultural Media and the Discourses of Authenticity in Alternative Sport", kde autoři zkoumají, jak se autenticita a identita konstruují v kontextu alternativních sportů. Tento fenomén je založen na subjektivním hodnocení jednotlivých členů komunity ostatními surfaři, zda jsou opravdovými surfaři, nebo zda pouze předstírají surfařský životní styl (což můžeme vyčíst již z několika citací, které zazněly v této práci – například od Respondentky 1 v kapitole 5.1.2.). Tento faktor ovlivňující surfovou identitu pramení z několika zdrojů. Prvním je

skutečnost, že surfování je považováno za "cool" sport, což může vést některé jedince k tvrzení, že jsou surfaři, i když mají minimální zkušenosti s vlnami. Důsledkem tohoto jevu je, že mnoho lidí se může identifikovat jako surfaři, aniž by měli hluboké zkušenosti nebo dovednosti v tomto sportu. Druhým faktorem je skutečnost, že když se členové české surfové komunity setkávají doma v České republice, je často obtížné posoudit skutečné surfařské dovednosti ostatních, protože možnosti surfování v České republice jsou omezené. To vytváří prostor pro nejistotu a spekulace o tom, kdo je "opravdový" surfař a kdo je "pozér". Jeden respondent popsal důvod tohoto fenoménu takto:

Respondent 4:

„...Jediný cool přístup je ten přístup, kdy o sobě říkáš, že naprosto neumíš tu věc, kterou děláš. Tak se poznají rozdíly mezi tím, kdo je surfař a kdo je pozér. A říkat to, že já jsem surfař a vy jste pozéři, je elitářství. Chceš si udržet svůj status surfaře, protože máš pocit, že si ho zasloužíš víc než ostatní, že si tomu dala trošičku víc než ostatní, tak máš pocit, že ta nálepka „surfař“ patří jenom tobě. A že ty ostatní si ji nezaslouží, a že když jí oni mají, tak snižují váhu tvou nálepku. Aby ty ses cítila dobře, tak potřebuješ, aby oni nebyli surfaři, aby oni neměli tu stejnou nálepku, jako ty.“

Tento fenomén vyvolává zajímavé otázky o tom, co to znamená být surfař a proč členové surfové komunity mají potřebu hodnotit, zda jsou ostatní "praví" surfaři. Pravděpodobně je to odrazem větších otázek týkajících se autenticity a identity v rámci sportovních a volnočasových subkultur.

Další dva respondenti se zamýšlí nad tímto fenoménem jako nad něčím, co odchází se zkušenostmi. Čím více člověk proniká do surfového sportu, tím méně má tendenci pózovat a potřebu řešit ostatní lidi. Stejný výsledek přinesl také výzkum Williemse (2012), z jehož výzkumu vyplývá, že u méně zkušených surfařů hraje větší roli ztotožnění se subkulturními stylovými, módními a skupinovými aspekty surfování, zatímco u zkušenější surfaři vnímají surfing jako módní styl mnohem méně a surfování se stává mnohem více osobním, individualistickým zážitkem.

Oba respondenti došli skrze delší filozofickou cestu k názoru, že identita není nutně určena dovednostmi nebo výkonem ve vlnách, ale je spíše založena na osobních pocitech a způsobu života.

Respondent 8:

*„Nejvíce jsem se cítil jako surfař za komentářem (živého přenosu surfingu na Olympijských hrách, poznámka autorky) – byl jsem nabitý vědomostmi, víc jsem tomu rozuměl, nebo jsem spíš rozuměl tomu, že se každý kur*a může cítit jako surfař, kdy se mu zachce a mně je do toho hov*o. Pochopil jsem, že surfing je všeobjímající subkultura, která má strašně moc podob a dávat si nálepku, že já jsem surfař a ty nejsi, je úplně nesmysl. A to jsem pochopil až ve chvíli, kdy jsem přišel na to, že je za tím obrovská historie, obrovská masa literatury a obrovská masa znalostí, které já nikdy nepochopím ani neodemknu. A došlo mi, že být surfař je prostě tvůj vlastní pocit, a když ti to dělá dobře, tak ať ti to dělá dobře. Možná, když už máš v surfingu něco za sebou, tak se tím už nemusíš tolik prezentovat. I já jsem měl dřív takovou potřebu, a dělal jsem to i trochu nečistě z toho důvodu, že to bylo něco zajímavého. A najednou mi došlo, že to není kur*a zajímavý, že zajímavý je jenom to, že jsi Čech a že to neumíš. To je jediný, co na tom zajímavý.“*

Respondent 4:

„Se založením Pražského serfového klubu jsem začal hodně přemýšlet o tom, co je to být surfař a co to určuje. V tu chvíli jsem si začal uvědomovat, že být surfař není o tom, kolik decilitrů vody vycákneš při cutbacku (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů), ale je to o tom, že se tak cítíš. Jakmile si vybíráš dovolený podle toho, abys tam mohl surfovat, nebo jakmile jdeš nakupovat oblečení, a první co, tak zajdeš do obchodu se serfovýma hadrama... Nebo jakmile máš instagramový obsah plný serfových profilů, tak jsi prostě surfař. Neznamená to, že umíš skvěle jezdit. Vždyť je i spousta starších lidí, který jezdí na knee boardech (viz kapitola 11.1 Slovníček pojmů), a berou to jako fitness – každou session si chytají jednu zlomenou vlnu a stačí jim to. Je to součást jejich života. A to pro mě znamená být surfař.“

Oba respondenti také zdůrazňují, že surfování je o mnohem více než jen o fyzické aktivitě – je to komplexní kulturní fenomén, který zahrnuje historii, literaturu a široké spektrum znalostí. Tento pohled na surfování ukazuje, jak hluboko může tato aktivita proniknout do identit jednotlivců a jak významnou roli může hrát v jejich životech.

6.1.2 Jak surfing ovlivňuje životní styl a pracovní kariéru českých surfařů?

Bylo zjištěno, že surfing působí na jednotlivce na mnoha úrovních, které přesahují pouhý sportovní zájem. Toto zjištění je v souladu s považováním surfingu za "lifestyle sport", což potvrzují výsledky našeho výzkumu. Podobné tématice se věnuje Belinda Wheaton (2017), kdy zkoumá, jak lifestyle sporty ovlivňují každodenní život, pracovní kariéru a vztahy sportovců.

Výsledek výzkumu poukazuje na značný vliv surfingu na ostatní sportovní aktivity respondentů. Surfing poskytuje platformu pro další sportovní zapojení a tělesný rozvoj. Tento fenomén by mohl být předmětem dalšího výzkumu, který by se mohl zaměřit na podrobnější prozkoumání vztahů mezi surfingem a dalšími sporty, a to jak z fyzického, tak z psychologického hlediska. Obecně vyplývá výsledek, že členové surfové komunity začali praktikovat díky surfingmu nové sporty, ze kterých se z původní „suché přípravy“ často staly nové vášně.

Co se týče vlivu surfingu na vztahy respondentů, výzkum ukázal, že tento sport může hrát klíčovou roli v budování silných sociálních vazeb, jak už partnerských, přátelských i rodinných. Zdá se, že surfing přispívá k vytváření sociálních skupin, které se sdružují kolem společného zájmu a sdílejí podobné hodnoty a životní styl. Tyto skupiny se mohou stát zdrojem podpory a sounáležitosti.

Surfing také ovlivňuje životní filozofii a hodnoty respondentů. Tyto zjištění podporují poznatky o vlivu sportu na životní filozofii a sebe-poznání. Respondenti získávají díky surfingmu nový pohled na věc a nové vzorce chování. Někteří se díky němu podle jejich slov stali většími flegmatiky, někteří si berou ze surfingu copingové strategie nebo pozměnili životní rytmus. Tím, že sport zasáhl také psychologickou a filozofickou rovinu jedince naznačuje hlubokou integraci tohoto sportu do každodenního života. Z toho vyplývá, že surfing je více než sport, je to způsob života, který přináší nejen zábavu a radost, ale také mění naše vnímání světa a sebe sama.

Zajímavou oblastí je také vliv surfingu na vzhled a estetiku respondentů. Jak bylo uvedeno, surfing je spojen s určitým módním stylem, který je reflektován ve způsobu, jakým se surfaři oblékají a jak se prezentují veřejnosti. Česká surfová scéna se v tomto neliší od ostatních a surfing ovlivňuje jejich vzhled, celkovou upravenost a nároky na hygienu. Skrze vzhled můžou poté hodnotit i další kolegy ze surfové komunity a jejich autenticitu.

V diskuzi o životním stylu českých surfařů nelze opomenout další důležitý aspekt, který se v rozhovorech objevuje: bydlení. Při interpretaci těchto výsledků musíme vzít v úvahu, že surfingmu je často věnována vysoká priorita a je považován za stěžejní součást života většiny respondentů. Jako důsledek toho se zdá, že mnoho surfařů má přizpůsobený, flexibilní nebo absentující domov v České republice. Zázemí a pevné bydlení se stávají méně důležitými než svoboda a možnost vydat se na další surfingový výlet. Tento fenomén může být interpretován

jako důsledek volby životního stylu, který prioritizuje surfing před jinými aspekty života, jako je usazení. Je to cena, kterou jsou surfaři ochotni zaplatit za svobodu surfového života. I to může být důvod, kvůli kterému není surfing pro každého Čecha a vytváří se tím další pomyslné síto, kterými neprojdou všechny osobnosti, i přes to, že by surfing dělaly rády.

Co se týče druhé části výzkumné otázky, výsledky výzkumu poukazují na výrazný vliv surfingu na pracovní kariéru českých surfařů, což koresponduje s narůstajícím fenoménem, kdy sportovní a volnočasové aktivity mají stále větší dopad na profesní rozhodnutí jednotlivců. Data naznačují, že čeští surfaři často hledají pracovní pozice, které jsou kompatibilní se surfovým životním stylem. Toto zjištění potvrzuje předchozí studie, které ukázaly, že volnočasové aktivity mohou ovlivňovat profesní rozhodnutí, přičemž čím silnější je identifikace jedince s konkrétní aktivitou, tím větší může být její vliv na pracovní kariéru.

Za zajímavý fakt považujeme, že 5 z 9 dotazovaných jelo během studijních let na studijní pobyt Erasmus a destinaci si vybrali právě na základě surfingu. Toto rozhodnutí představuje průnik mezi sportovním koníčkem a akademickými či profesními ambicemi, který v kontextu naší studie ještě zvyšuje komplexnost problematiky. Naskytuje se zde otázka, zdali by respondenti vyrazili na zahraniční pobyt i přes to, že by se v dané lokalitě nesurfovalo.

Nicméně, data také ukazují, že volba práce v souladu se surfovým životním stylem může omezovat kariérní postup a finanční zisk. Surfaři se tak často musí vypořádávat s dilematem mezi životním stylem, který vyhovuje jejich vášni pro surfing, a potřebou najít pracovní pozici, která je v souladu s jejich kvalifikací a profesními ambicemi. Přitom stojí za zmínku, že i přes tuto rozpolcenost někteří respondenti vyjádřili pocit spokojenosti s dosaženým kompromisem mezi surfováním a prací.

Na základě našich zjištění lze tedy konstatovat, že surfing jako životní styl má hluboký dopad na pracovní kariéru českých surfařů.

6.1.3 Jaké jsou významné události v surfové kariéře jedinců?

Výsledky z analýzy textu a časových os respondentů odrážejí bohatost a různorodost událostí, které ovlivňují a formují surfové kariéry jednotlivých respondentů. Různé kategorie událostí, které se objevují jako klíčové v průběhu jejich surfové kariéry, naznačují komplexnost a hloubku tohoto fenoménu. Podobnou tematikou se zabývá ve své knize Eric Anderson (2014), který podrobně zkoumá, jak sportovní úspěchy a zkušenosti mohou ovlivnit jednotlivcovu kariéru a životní cestu.

Počáteční zkušenosti se surfingem, které jsou často zprostředkovány prostřednictvím sociálních vazeb, jsou pro začátek surfové kariéry nezbytné. Tyto zkušenosti mohou mít různé

formy, od první chycené vlny, po první úspěch v tomto sportu. Je důležité poznamenat, že tyto události nejsou jen důležité z hlediska technického vývoje, ale také hrají zásadní roli v budování emocionálního vztahu k surfování. Jak dokládá případ Respondenta 4 z kapitoly 5.2.2 Vliv surfingu na pracovní kariéru, surfování se může stát součástí širšího sociálního a emocionálního kontextu, a tím ovlivnit další životní rozhodnutí.

Dalším klíčovým aspektem v surfových kariérách je cestování za účelem surfování. Toto cestování zahrnuje nejen surfování samotné, ale také prožívání nových zážitků, poznávání nových kultur a místa. Toto ukazuje, jak je surfování nejen sportovní aktivitou, ale také způsobem života, který může přinášet širší sociální a kulturní zážitky.

Významnou roli v průběhu surfové kariéry hrají také různé úspěchy, které mohou mít různé formy. Tyto úspěchy mohou být spojeny s dosažením určité úrovně dovednosti, účastí v soutěžích, nebo dokonce získáním pracovních příležitostí v oblasti surfování, jak ukazuje příklad Respondenta 2 v kapitole 5.2.2 Vliv surfingu na pracovní kariéru.

Je důležité poznamenat, že všechny tyto události jsou silně ovlivněny kontextem, ve kterém se odehrávají. Jak ukazuje vliv pandemie COVID-19, surfové kariéry jsou ovlivněny nejen individuálními zkušenostmi a sociálními vztahy, ale také širšími sociálními a globálními událostmi.

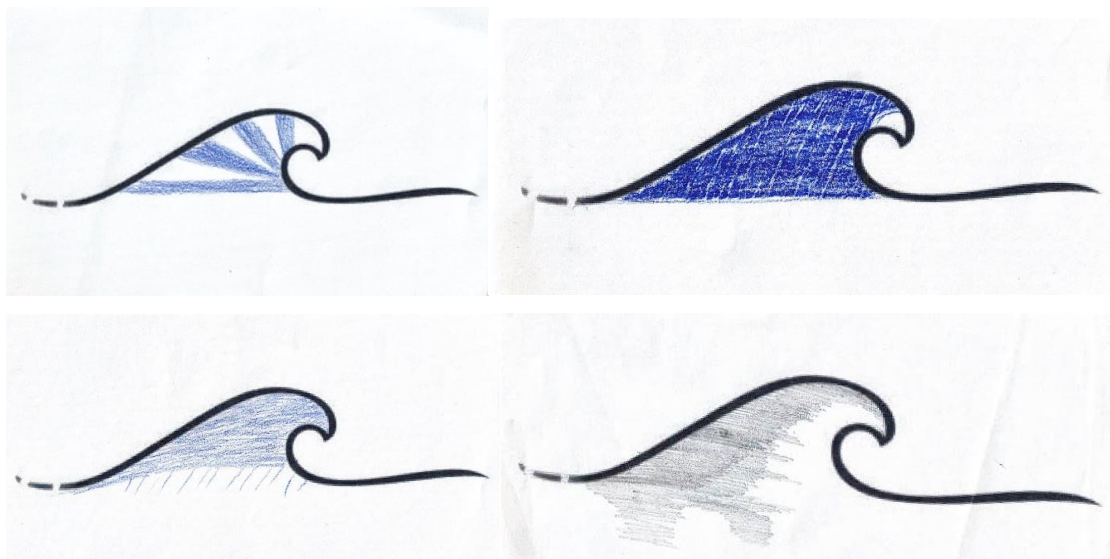
6.2 Další postřehy

Při analyzování dat z mého výzkumu mě zaujalo kreativní vyjádření respondentů v poslední části rozhovorů. Během této části měli respondenti za úkol vybarvit vlnu, která znázorňovala jejich celkovou identitu, a vybarvit z ní tu část, kterou zaujímá surfing a surfová identita. Velmi zajímavé bylo sledovat, jak mnoho respondentů vybarvilo vlnu z velké části, což naznačuje, že surfing je pro ně velmi důležitou součástí jejich identity. To zdůrazňuje, jak hluboký vliv může mít tento sport na jednotlivce a jak může formovat jejich pocity o sobě samých.

Další zajímavá věc byla ta, že u některých respondentů surfing „prostupoval“ různými způsoby do dalších aspektů jejich identity. Někteří respondenti nakreslili paprsky, které zasahovali do části identity, která nebyla vybarvená, nebo část jen slabě vystínovali. To poukazuje na to, jak může surfing kompletně ovlivnit osobnost jedince a jak může být neodmyslitelnou součástí jejich celkové identity.

Obrázek 11

Příklady jednotlivých výtvorů respondentů „vlny jako identity“

Při vyhodnocování této práce je také důležité zdůraznit její význam pro českou surfovou komunitu. Vzhledem k tomu, že dosud neexistuje žádný výzkum nebo publikace, která by se zabývala historií nebo jinými tématy spojenými s českou surfovou komunitou, má tato práce potenciál poskytnout významný příspěvek k porozumění této komunitě a její kultuře. Pevně věřím, že data, která jsem shromáždila, mohou sloužit jako relevantní zdroj pro budoucí výzkumy na toto téma. Český surfing je stále ještě „v plenkách“ a rok od roku se stává silnější a rozšířenější. Proto je pravděpodobné, že se objeví další práce, které se budou zabývat touto tematikou.

Není pochyb o tom, že rozhovory, které jsem vedla s respondenty, měly v komunitě ohlas a význam. Dokazuje to například fakt, že dva respondenti, kteří se zúčastnili mého výzkumu, mluvili o tomto výzkumu v jejich surfovém podcastu (jehož konkrétní název nebude sdílen z důvodu zachování anonymity respondentů v tomto výzkumu). Respondenti dlouze diskutovali o tom, co pro ně znamená být surfařem a jak surfing ovlivnil a ovlivňuje jejich životy. Zmínili, že surfing je nedílnou a velice hluboko zakotvenou součástí jejich života, což si uvědomili díky reflexi, kterou si udělali během mého výzkumu. To, že tato témata rezonovala s respondenty a že se rozhodli sdílet své pocity a myšlenky s ostatními, vnímám jako úspěch.

Během psaní této diplomové práce jsem narazila na řadu dalších tematických oblastí, které by mohly poskytnout inspiraci pro budoucí výzkumy v rámci české surfové komunity. Tato

témata nejen že by mohla poskytnout hlubší pochopení komunity a její dynamiky, ale také rozšířit dosah současného výzkumu.

První z nich se týká socioekonomické situace českých surfařů. Bylo zjištěno, že většina respondentů tohoto výzkumu má vysokoškolské vzdělání. To může odrážet určitou socioekonomickou skladbu české surfové komunity, což by bylo zajímavé dále prozkoumat. Jaký je vztah mezi socioekonomickým pozadím a účastí na surfování v českém kontextu? Z jakých socioekonomických podmínek čeští surfaři typicky pocházejí? Tato témata by mohla přinést cenné náhledy na sociální strukturu a dynamiku české surfové komunity.

Další oblastí potenciálního výzkumu je porovnání motivace k surfingu mezi českými surfaři a surfaři ze zemí s přístupem k oceánu. Jelikož je Česká republika vnitrozemský stát, surfování zde představuje určité výzvy a omezení, které nejsou typické pro surfování ve státech s přístupem k oceánu. Jaký vliv má tato skutečnost na motivaci? Existují nějaké rozdíly v motivaci k surfování mezi těmito dvěma skupinami? Tato témata by mohla přinést užitečné poznatky o dynamice motivace k surfování v různých geografických a sociálních kontextech.

A poslední návrh na budoucí práce se týká porovnání výsledků tohoto výzkumu s faktory ovlivňující identitu v lifestyle sportech, ve kterých je v našich podmínkách vybudovaná tradice vedoucí přes celé generace (například horolezení).

6.3 Limity práce

Jako u všech výzkumných studií je důležité uvědomit si omezení tohoto výzkumu. Tato kapitola je zaměřena na identifikaci a diskusi hlavních limitů mé práce.

Prvním z těchto omezení je malý výzkumný vzorek. I přes to, že jsem zaznamenala určitý stupeň opakování dat, může počet provedených rozhovorů (9) znamenat omezení v reprezentativnosti vzorku. Výběr konkrétních respondentů může ovlivnit výsledky a zároveň je důležité si uvědomit, že výsledky tohoto výzkumu nemohou být jednoduše zobecněny na celou českou surfovou komunitu.

Subjektivita respondentů představuje další omezení. Interpretace vizuálních prvků a dalších informací mohou být ovlivněny osobními pocity, zkušenostmi a názory respondentů. Je důležité být si tohoto vědom a brát tyto faktory v úvahu při analýze a interpretaci dat. Subjektivita může ovlivnit jak obsah rozhovorů, tak také způsob, jakým respondenti interpretují a popisují své zkušenosti.

Další významný limit této práce je spojen s nedostatkem dostupných zdrojů a výzkumů týkajících se české surfové komunity. Surfování, ačkoli je globálně rozšířeným sportem, nemá v České republice dlouhou tradici a tak širokou základnu, jako v některých jiných zemích. Toto

omezení se projevilo v obtížích se shromažďováním informací a dat pro tuto práci. Absence výzkumů na toto téma a nedostatek literatury zaměřené na českou surfovou komunitu znamenaly, že jsem se musela spoléhat především na prvotní data získaná v rámci mého výzkumu. Tato situace je však také příležitostí pro další výzkum, který by mohl rozšířit naše pochopení o české surfové komunitě a jejím vývoji.

Nakonec je třeba zmínit, že analýza textu mohla být provedena vědecktěji. Přestože byl použit strukturovaný přístup k analýze dat, existují sofistikovanější metody analýzy textu, které mohou poskytnout hlubší a detailnější pochopení dat. Nicméně, zvolila jsem tento konkrétní přístup k analýze z důvodu jasně definovaných cílů mého výzkumu. Už během přepisu rozhovorů jsem měla jasnou představu o klíčových aspektech, které bych chtěla analyzovat. Tento způsob analýzy mi tedy umožnil zaměřit se na tyto klíčové aspekty a přinést tak přesné a cílené poznatky. Přestože tento přístup může mít svá omezení, věřím, že byl v rámci tohoto konkrétního výzkumu nejefektivnější.

Přestože tyto limity mohou ovlivnit výsledky a interpretaci dat, věřím, že tento výzkum přináší cenné poznatky o surfové kariéře českých surfařů. Další výzkum v této oblasti by mohl těchto omezení překonat a poskytnout hlubší pochopení tohoto zajímavého fenoménu.

7 ZÁVĚRY

V rámci této diplomové práce bylo podrobně zkoumáno, jak surfing utváří identitu českých surfařů. Výzkumná práce umožnila splnění hlavního cíle práce a detailní rozpracování a pochopení tohoto komplexního tématu. Bylo zjištěno, že surfing má zásadní a výrazný dopad na identitu českých surfařů, který se projevuje na mnoha různých úrovních a v různých aspektech jejich životů.

V rámci výzkumu bylo úspěšně odpovězeno na dílčí výzkumné otázky. Bylo zjištěno, že klíčové faktory podporující surfovou identitu zahrnují: komunita, množství času stráveného u oceánu, závody, dobrý pocit z výkonu a hluboké pochopení problematiky surfování. Komunita a doba strávená u oceánu jsou významnější než závodění, což odráží mladou historii surfování v České republice. Surfová identita je také ovlivněna "pózováním" a hodnocením autenticity ostatních surfařů, čímž se zdůrazňuje důležitost osobních pocitů a životního stylu. Jedná se o komplexní a víceúrovňový koncept, který je ovlivňován mnoha faktory.

Dále bylo prozkoumáno, jak surfing ovlivňuje životní styl a pracovní kariéru českých surfařů. Surfing jako "lifestyle sport" hluboce proniká do životů českých surfařů, ovlivňující jak sportovní aktivity, tak sociální vazby, životní filozofii, estetiku a volbu bydlení. Zásadní je i vliv na pracovní kariéru, kdy surfaři často hledají pozice kompatibilní se surfovým životním stylem, což může omezovat kariéerní postup a finanční zisk. Přesto mnozí vyjadřují spokojenost s dosaženým kompromisem mezi surfováním a prací, což ukazuje na hlubokou integraci tohoto sportu do jejich každodenního života.

Nakonec byly zkoumány významné markery v surfové kariéře jedinců, které zahrnovaly počáteční zkušenosti, ovlivňující osobnosti, surfové zážitky a úspěchy. Sociální vazby často iniciovaly zájem o surfing, zatímco cesty za surfováním a úspěchy v tomto sportu, včetně pracovních příležitostí, představovaly klíčové milníky. Pandemie COVID-19 měla také výrazný dopad na surfové kariéry některých respondentů, omezila možnosti cestování a způsobila pocit frustrace. Události v průběhu surfové kariéry tak silně ovlivňují vztah respondentů k surfování a jejich osobní a profesní život.

Tato práce tak představuje důležitý příspěvek k porozumění roli, kterou surfing hraje v životech českých surfařů, a rozšiřuje naše porozumění o vlivu sportu na identitu jednotlivců.

8 SOUHRN

Tato diplomová práce se zaměřuje na role a vliv surfingu na utváření identity jedinců v rámci české surfové komunity. Surfing, který je pro mnohé víc než jen sport, byl prostřednictvím této práce analyzován jako kulturní fenomén a součást osobní identity jednotlivých surfařů.

Hlubkové polostrukturované rozhovory s devíti členy české surfové komunity odhalily klíčové faktory, které významně ovlivňují surfovou identitu těchto jedinců. Mezi tyto faktory patří mimo jiné komunita, množství času u oceánu, surfové závody, dobrý pocit z výkonu a znalosti dané problematiky.

Práce dále analyzovala dopad surfingu na životní styl a pracovní kariéru jedinců, kteří se tomuto sportu věnují. Bylo zjištěno, že surfing může mít velký vliv na životní styl jednotlivců, mění jejich životní priority a v mnoha případech ovlivňuje i jejich kariérní cesty.

Jako poslední bod naší studie jsme se zaměřili na analýzu významných událostí v surfové kariéře jedinců. Tyto události, jako jsou počáteční zkušenosti se surfingem, interakce s ovlivňující osobnostmi, specifické surfové zážitky nebo surfové úspěchy ovlivňují vztah respondentů k surfování a jejich osobní a profesní život.

Výsledky této studie poskytují cenný vhled do toho, jak surfing formuje identitu jednotlivců a jak ovlivňuje jejich život mimo sportovní aktivity.

Závěrem bych chtěla poděkovat všem respondentům, kteří se rozhodli podělit o své osobní zkušenosti a názory, a tak přispěli k tomu, že tato práce mohla být realizována.

9 SUMMARY

This master's thesis focuses on the role and influence of surfing on the formation of individual identity within the Czech surfing community. Surfing, which is more than just a sport for many, has been analyzed through this work as a cultural phenomenon and a part of the personal identity of individual surfers.

In-depth semi-structured interviews with nine members of the Czech surfing community revealed key factors that significantly influence the surfing identity of these individuals. Among these factors are the community, amount of time spent at the ocean, surfing competitions, good feelings of performance, and knowledge of the subject matter.

The thesis further analyzed the impact of surfing on the lifestyle and career of individuals who dedicate themselves to this sport. It was found that surfing can have a significant impact on an individual's lifestyle, altering their life priorities and, in many cases, influencing their career paths.

As the last point of this study, I focused on analyzing significant events in the surfing career of individuals. These events, such as initial surfing experiences, interactions with influential personalities, specific surfing experiences, or surfing achievements, influence the respondents' relationship to surfing and their personal and professional life.

The results of this study provide valuable insight into how surfing shapes the identity of individuals and how it influences their life beyond sporting activities.

In conclusion, I would like to thank all the respondents who decided to share their personal experiences and views, thus contributing to the realization of this work.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

- Adrenaline Agency. (30. 8. 2021). SURFSKATE jsem si zamiloval na první dobrou! Najednou jsem v boulu prakticky bydlel. | TvTsport #28. [Video]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=ipudPzG8Gsw&t=140s>
- Anderson, E. (2014). *Sport, Theory and Social Problems: A Critical Introduction*. London: Routledge.
- Anderson, J. (2014). Surfing between the local and the global: Identifying spatial divisions in surfing practice. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 39(2), 237-249. <https://doi.org/10.1111/tran.12018>
- Austin, W. G., & Worchel, S. (2004). *Organizational identity: A reader*. Oxford.
- Babič, P. (2008). *Surf*. Akcent.
- Bali Cliff Surf Club. (n.d.). O klubu. <https://www.balicliffsurf.com/o-klubu>
- Bergman, R. (4. 8. 2018). 2018 Surf Ranch pro facts and stats. <https://www.surfer.com/blogs/2018-surf-ranch-pro-facts-stats>
- Board Cruisers, (17. 4. 2017). Surf skate. <https://boardcruisers.cz/surfskate/>
- Booth, D. (2012). *Australian beach cultures: The history of sun, sand and surf*. Routledge.
- Brněnské surfové klub. (2022). O klubu. <https://www.brnenskesurfoveklub.cz/o-klubu/>
- Brubaker, R., & Cooper, F. (2000). Beyond" identity". *Theory and society*, 29(1), 1-47. <https://www.jstor.org/stable/3108478>
- Chmurová, I. (2022). *Prepojenie grafického dizajnu, umenia a udržateľnosti v spolupráci so značkou SURFR*. Diplomová práce, Vysoká škola kreatívnej komunikácie, Ateliér grafického a mediálneho designu, Praha.
- Česká Federace Stand Up Paddle. (n.d.). O ČFSUP. <https://cfsup.cz/o-cfsup/>
- Český surfing. (n.d.). O Svazu. <https://www.czech.surf/o-svazu>
- Český surfing. (31. 5. 2023). World Surfing Games byly zahájeny! <https://www.czech.surf/post/world-surfing-games-byly-zahajeny>
- Dant, T. (1999). *Material Culture in the Social World: Values, Activities, Lifestyles*. Oxford University Press
- Duffková, J., Urban, L., & Dubský, J. (2008). *Sociologie životního stylu*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
- Duquin, M. (2000). Sport and emotions. *Handbook of sport sociology*, 477-489.
- Encyclopedia of surfing. (n.d.). World Surfing Championships 1964. <https://eos.surf/entries/world-surfing-championships-1964/>
- Erikson, E. H. (1968). *Identity youth and crisis (No. 7)*. WW Norton & company.

- Erikson, E. H. (1993). *Childhood and society*. WW Norton & Company.
- Farmer, R. J. (1992). Surfing: Motivations, values, and culture. *Journal of Sport Behavior*, 15(3), 241.
- Finney, B. R. (1959). *Surfing in ancient Hawaii*. Polynesian Society.
- Finney, B. R., & Houston, J. D. (1996). *Surfing: A history of the ancient Hawaiian sport*. Pomegranate.
- Ford, N., & Brown, D. (2006). *Surfing and social theory: experience, embodiment and narrative of the dream glide*. Routledge.
- Freeride.cz. (5. 10. 2017). Vznikl Pražskej serfovej klub. Přidej se i ty!
<https://www.freeride.cz/surf/vznikl-prazskej-serfovej-klub-pridej-se-i-ty>
- Green, B. C., & Jones, I. (2005). Serious leisure, social identity and sport tourism. *Sport in Society*, 8(2), 164-181. <https://doi.org/10.1080/174304305001102010>
- Hall, S., & Du Gay, P. (Eds.). (1996). *Questions of cultural identity: SAGE Publications*. Sage
- Hendl, J. (2005). *Kvalitativní výzkum*. Portál.
- Hill, L., & Abbott, J. A. (2009). Representation, identity, and environmental action among Florida surfers. *Southeastern Geographer*, 49(2), 157-170.
<https://www.jstor.org/stable/26225558>
- Hoffmannová, J. (2011). *Proměnné v životní dráze sportovců u vybraných rizikových sportů. (Biodromální pohled)*. Disertační práce, Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury, Olomouc.
- Hroch, M. (2021). *Samizdat v post-digitální době: Vliv nového materialismu na proměnu zínové scény a subkulturního kapitálu*. Disertační práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Praha.
- Ingersoll, K. A. (2016). *Waves of knowing: A seascape epistemology*. Duke University Press.
- International Olympic Committee. (3. 8. 2016). IOC approves five new sports for Olympic Games Tokyo 2020. <https://olympics.com/ioc/news/ioc-approves-five-new-sports-for-olympic-games-tokyo-2020>
- ISA surf. (n.d.). About the ISA. <https://isasurf.org/about-isa/>
- Jirásek, I. (2014). Fenomén putování jako symbol duchovního rozměru osobnostního rozvoje v diskursu zážitkové pedagogiky. *Pedagogická orientace*, 24(1), 5-21.
<https://doi.org/10.5817/PedOr2014-1-5>
- Kane, M. J., & Zink, R. (2004). Package adventure tours: Markers in serious leisure careers. *Leisure studies*, 23(4), 329-345. <https://doi.org/10.1080/0261436042000231655>
- Kerby, L. (2012). *Surfing and spirituality*. CreateSpace.

- Langseth, T. (2012). Liquid ice surfers—the construction of surfer identities in Norway. *Journal of adventure education & outdoor learning*, 12(1), 3-23. <https://doi.org/10.1080/14729679.2011.599987>
- Lawler, K. (2010). *The American surfer: Radical culture and capitalism*. Routledge.
- Lazarow, N., Miller, M. L., & Blackwell, B. (2008). The value of recreational surfing to society. *Tourism in marine Environments*, 5(2-3), 145-158. <https://doi.org/10.3727/154427308787716749>
- Levine, J. M., & Moreland, R. L. (1995). *Group processes*. McGraw Hill.
- Löffelmann, A. (2020). *Vývoj a trend popularity surfování v České republice*. Diplomová práce, Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu, Praha.
- Menšík, M. (12. 12. 2018). Kam vyrazit na surf kemp? Mapa serfových základen ti poradí. <https://www.freeride.cz/surf/kam-vyrazit-na-surf-kemp-mapa-serfovych-zakladen-ti-poradi>
- Michels, D. (22. 6. 2019). Surfing The Waves Of Change. <https://www.forbes.com/sites/davidmichels/2019/07/22/surfing-the-waves-of-change/?sh=718570ecd4f6>
- Miovský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Grada Publishing.
- Nathanson, A., Haynes, P., & Galanis, D. (2002). Surfing injuries. *The American journal of emergency medicine*, 20(3), 155-160. <https://doi.org/10.1053/ajem.2002.32650>
- Novotná, L. (26. 9. 2008). Jak ovládnout prastaré umění polynéských domorodců? Bez trapasů to nepůjde. https://www.lidovky.cz/domov/bod-zlomu.A080926_100008_In_noviny_sko
- Olivier, S. (2010). 'Your wave, bro!': Virtue ethics and surfing. *Sport in Society*, 13(7-8), 1223-1233. <https://doi.org/10.1080/17430431003780229>
- Otto, R. (1998). *Posvátno: iracionalita v ideji božství a její poměr k racionalitě*. Vyšehrad.
- Paloutzian, R. F., & Park, C. L. (Eds.). (2014). *Handbook of the psychology of religion and spirituality*. Guilford Publications.
- Peřina, Š. (2019). *Návrh na zkvalitnění služeb surfových cestovních kanceláří v České republice*. Bakalářská práce, Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury, Olomouc.
- Petrusek, M. (n.d.). Subkultura. <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Subkultura>
- Pražskej serfovej klub. (n.d.). Homepage. <https://www.prazskejserf.cz>
- Pražskej serfovej klub. (7. 4. 2023). Klubovna. <https://www.prazskejserf.cz/blog/klubovna>
- Red star surf. (13. 6. 2023). Surfing Slang and surf terms. <https://www.redstarsurf.com/surfing-terms-slang/>

- Sedláček, V. (17. 12. 2020). Surfařský byznys v zemi bez moře? Jakub Michna boří předsudky a lásku k vlnám přetavil v ryze českou značku SURFR. <https://cc.cz/surfarsky-byznys-v-zemi-bez-more-jakub-michna-bori-predsudky-a-lasku-k-vlnam-pretavil-v-ryze-ceskou-znacku-surfr/>
- Shamir, B. (1992). Some correlates of leisure identity salience: Three exploratory studies. *Journal of Leisure Research*, 24(4), 301-323. <https://doi.org/10.1080/00222216.1992.11969898>
- Stebbins, R. A. (2020). *The serious leisure perspective: A synthesis*. Springer Nature.
- Surfer Today. (n.d.). 12 signs you are a soul surfer. <https://www.surfertoday.com/surfing/signs-you-are-a-soul-surfer>
- Surfer Today. (n.d.). Captain James Cook: the explorer who "discovered" surfing. <https://www.surfertoday.com/surfing/captain-james-cook-the-explorer-who-discovered-surfing>
- Surfer Today. (n.d.). Olympic Surfing: facts, figures and history. <https://www.surfertoday.com/surfing/olympic-surfing-facts-figures-and-history>
- Surfer Today. (n.d.). The best wave pools, surf parks, and artificial waves. <https://www.surfertoday.com/surfing/the-best-surf-parks-surf-pools-and-artificial-waves>
- Surfer Today. (n.d.). What is the spirit of surfing? <https://www.surfertoday.com/surfing/what-is-the-spirit-of-surfing>
- Surfer today. (n.d.). Why surfing is a religion. <https://www.surfertoday.com/surfing/why-surfing-is-a-religion>
- Svoboda, A. (2016). Symbolický kapitál aktérů sportovních on-line komunit: Studie fotbalu, plavání a parkouru* Symbolic capital of actors of sporting on-line communities: Study of dootball, swimming and parkour. *Česká kinantropologie* 20(1), 31-41.
- Švaříček, R., Šedová, K. & kol. (2007). *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Portál.
- Taylor, B. (2007). Surfing into spirituality and a new, aquatic nature religion. *Journal of the American Academy of Religion*, 75(4), 923-951. <https://doi.org/10.1093/jaarel/lfm067>
- Trammell, K. D., & Keshelashvili, A. (2005). Examining the new influencers: A self-presentation study of A-list blogs. *Journalism & mass communication quarterly*, 82(4), 968-982. <https://doi.org/10.1177/1077699005082004>
- Vacek, J. (2004). Prožitek akutní intoxikace konopnými drogami: nepříznivé reakce. *Adiktologie*, 4(1), 76-85.
- Váchalová, T. (31. 5. 2017). Dokáže surfing lidem změnit život? <https://www.redbull.com/cz-cs/film-dokument-hit-hit-surfing-vlny-swell-norsko>

- Vosecká, S. (2. 11. 2022). Surfařský ráj v centru Prahy s výhledem na Hrad. Na Štvanici vznikla přímo na Vltavě umělá vlna. <https://praha.rozhlas.cz/surfarsky-raj-v-centru-prahy-s-vyhledem-na-hrad-na-stvanici-vznikla-primo-na-8860524>
- Walker, I. H. (2011). *Waves of resistance: Surfing and history in twentieth-century Hawai 'i*. University of Hawaii Press.
- Wende, C., Lambert, C., Hoehner, J., & Balke, M. (2023). Injuries and use of safety equipment in river surfing. *Orthopaedic journal of sports medicine*, 11(4). <https://doi.org/10.1177/23259671231155884>
- Wheaton, B. (2013). *The cultural politics of lifestyle sports*. Routledge.
- Wheaton, B. (2017). Surfing through the life-course: Silver surfers' negotiation of ageing. *Annals of leisure research*, 20(1), 96-116. <https://doi.org/10.1080/11745398.2016.1167610>
- Wheaton, B., & Beal, B. (2003). "Keeping it Real: Subcultural Media and the Discourses of Authenticity in Alternative Sport". *International review for the sociology of sport*, 38(2), 155-176. <https://doi.org/10.1177/10126902030380020>
- Wheaton, B., & Thorpe, H. (2021). *Action sports and the Olympic Games: Past, present, future*. Routledge.
- Williams, J. (2002). *A Study of the Influence of Surfing and Surf Culture on the Identity of its Participants*, inside the case study of Surf Tourism Newquay, UK. Bachelor thesis, University of Exeter, Exeter.
- World Surf League. (n.d.). When was the WSL founded? <https://support.worldsurfleague.com/hc/en-us/articles/115005274347-When-was-the-WSL-founded->
- Wray, A. (2022). Wave pool history part 1: A rich heritage of wave making. <https://endlessurf.com/2022/04/27/wave-pool-history-turning-points-that-shaped-surf-parks-part-1/>
- Wylleman, P., & Lavallee, D. (2004). A developmental perspective on transitions faced by athletes. *Developmental sport and exercise psychology: A lifespan perspective*, 507-527.
- Zinnbauer, B. J., & Pargament, K. I. (2005). Religiousness and spirituality. *Handbook of the psychology of religion and spirituality*, 54, 1-6.
- Zurcher, L. A. (1983). *Social roles: Conformity, conflict and creativity*. SAGE Publications, Incorporated.

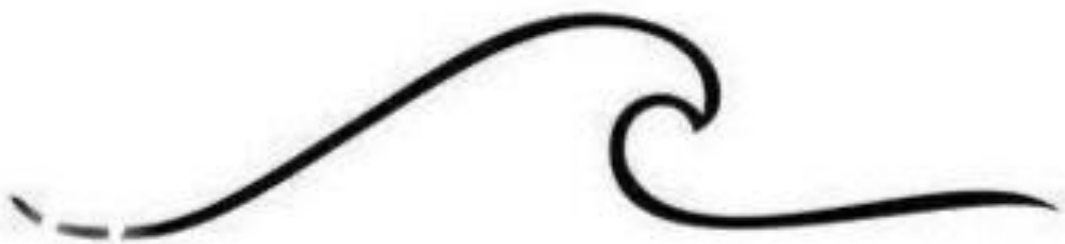
11 PŘÍLOHY

11.1 Slovníček pojmů

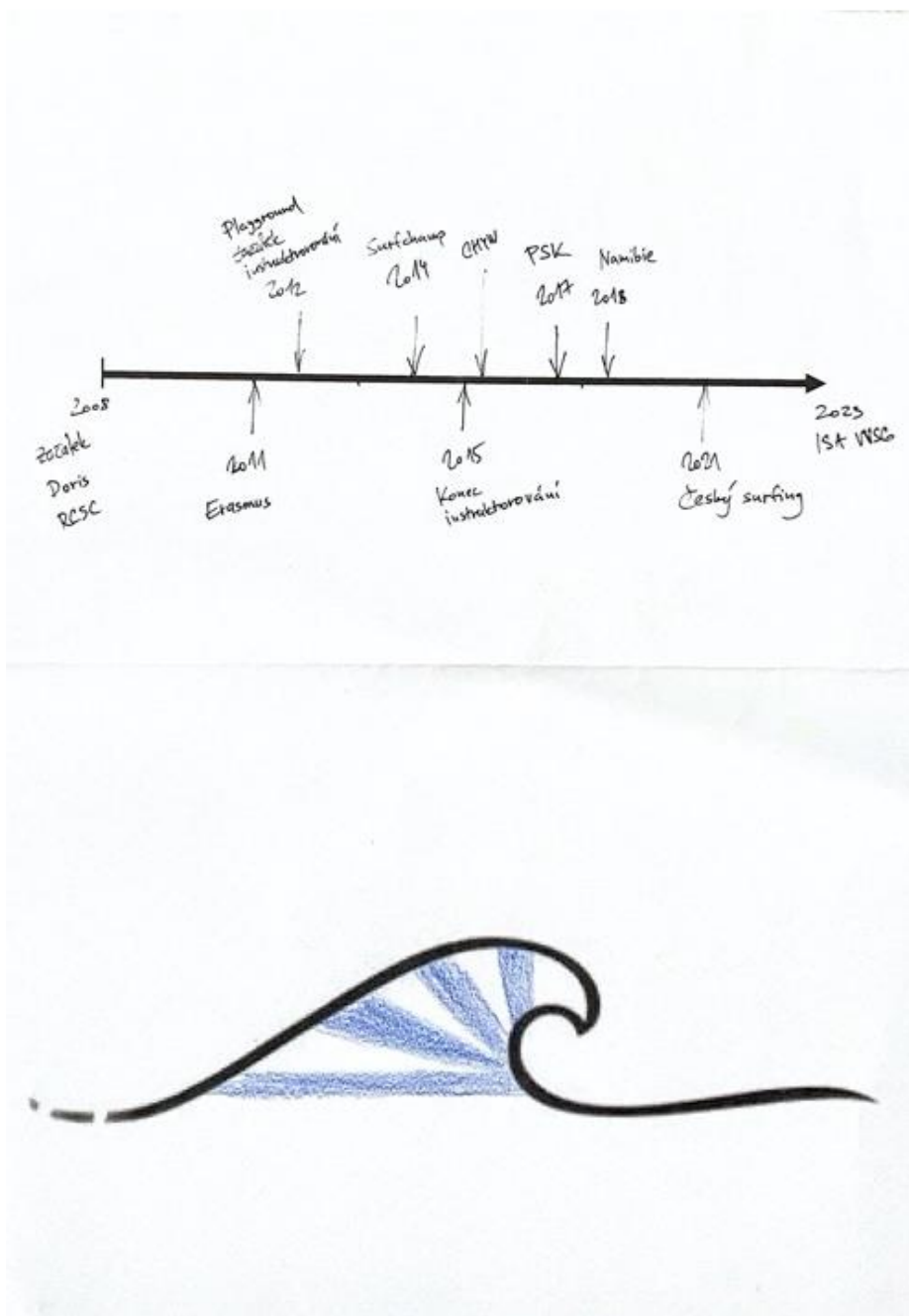
Pojem	Vysvětlení
Bodysurf	Forma surfingu, kde surfař využívá své vlastní tělo k plavbě na vlnách, bez použití surfboardu.
Stand-up	Manévr při surfování, kdy se jedinec švihem zvedne z polohy vleže na surf do polohy vestoje.
Boardové sporty	Druhy sportů, které se provozují na prkně, jako jsou surfing, snowboarding, skateboarding atd.
Big wave surfing	Extrémní forma surfingu, kde surfaři jezdí na velmi velkých vlnách, obvykle vyšších než 20 stop (6 metrů).
Ultimate frisbee	Týmový sport, který se hraje s létajícím diskem (frisbee), s cílem dostat disk do cílové zóny protivníka.
Kite-surfing	Sport, kde účastník používá kite (drak) k pohonu přes vodu na malém prkně.
Baggy	Označení pro volné, pohodlné oblečení, často používané v kontextu surfování (např. baggy shorts).
Windsurfing	Sport, který kombinuje prvky surfingu a plachtění, kde surfař ovládá plachtu připevněnou k prknu.
“wave riding”	Obecný termín pro sporty, které zahrnují ježdění na vlnách, jako je surfing nebo bodyboarding.
Stoke	Slangový termín používaný v surfařské komunitě k označení nadšení, radosti nebo vzrušení, často spojeného se surfingem.

Roadtrip	Roadtrip je dlouhá cesta autem, obvykle za dobrodružstvím nebo zábavou.
Session	V kontextu sportů, jako je surfing, "session" znamená určité období času strávené provozováním dané aktivity.
Tidy	Slovo převzané z anglického „Tides“, což jsou přílivy a odlivy.
Chasing hobby	Aktivně sledovat nebo se věnovat koníčku.
Cutback	Manévr v surfování, kdy surfař otáčí prkno zpět k prolamující vlně.
Knee-boarding	Aktivita podobná surfingu, kdy je jezdec na surfu na kolenou, místo toho, aby stál.

11.2 Časová osa a vlna, podklad k rozhovorům

11.3 Příklad vyplněného podkladu k rozhovoru, Respondent 4

11.4 Seznam tabulek

- **Tabulka 1** – Seznam respondentů (strana 32)
- **Tabulka 2** – seznam rozhovorů s respondenty (strana 35)
- **Tabulka 3** – Analýza rozhovorů k první výzkumné otázce (strana 36)
- **Tabulka 4** – Analýza rozhovorů k druhé výzkumné otázce, první část (strana 36)
- **Tabulka 5** – Analýza rozhovorů k druhé výzkumné otázce, druhá část (strana 36)
- **Tabulka 6** – Analýza rozhovorů ke třetí výzkumné otázce (strana 37)

11.5 Seznam obrázků

- **Obrázek 1** – Faktory ovlivňující cítění surfové identity českých surfařů (strana 38)
- **Obrázek 2** – Komunita jako faktor podpory vnímání surfové identity (strana 39)
- **Obrázek 3** – Množství času u oceánu jako faktor podpory vnímání surfové identity (strana 41)
- **Obrázek 4** – Závodů jako faktor podpory vnímání surfové identity (strana 43)
- **Obrázek 5** – Dobrý pocit z výkonu jako faktor podpory vnímání surfové identity (strana 44)
- **Obrázek 6** – Znalost dané problematiky jako faktor podpory vnímání surfové identity (strana 46)
- **Obrázek 7** – Faktory ovlivňující životní styl českých surfařů (strana 48)
- **Obrázek 8** – Faktory ovlivňující pracovní kariéru českých surfařů (strana 52)
- **Obrázek 9** – Významné události v surfové kariéře českých surfařů (strana 54)
- **Obrázek 10** – Příklad časové osy Respondenta 3 jako příklad označování surfové zkušenosti podle dané země (strana 56)
- **Obrázek 11** – Příklady jednotlivých výtvorů respondentů „vlny jako identity“ (strana 65)

11.6 Vyjádření etické komise k výzkumu

Fakulta
tělesné kultury

Vyjádření Etické komise FTK UP

Složení komise: doc. PhDr. Dana Štěrbová, Ph.D. – předsedkyně
Mgr. Ondřej Ješina, Ph.D.
Mgr. Michal Kudláček, Ph.D.
Mgr. Filip Neutls, Ph.D.
prof. Mgr. Erik Sigmund, Ph. D.
doc. Mgr. Zdeněk Svoboda, Ph. D.
Mgr. Jarmila Štěpánová, Ph.D.

Na základě žádosti ze dne 16.12.2021 byl projekt diplomové práce

autor: **Bc. Alžběta Halušková**

s názvem **Surfing jako součást vyjádření identity jedince**

schválen Etickou komisí FTK UP pod jednacím číslem: **7/2022**

dne: **7.1.2022**

Etická komise FTK UP zhodnotila předložený projekt a **neshledala žádné rozpory** s platnými zásadami, předpisy a mezinárodními směrnicemi pro výzkum zahrnující lidské účastníky.

Řešitelka projektu splnila podmínky nutné k získání souhlasu etické komise.

za EK FTK UP
doc. PhDr. Dana Štěrbová, Ph.D.
předsedkyně

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury
Komise etická
třída Míru 117 | 771 11 Olomouc

Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci
třída Míru 117 | 771 11 Olomouc | T: +420 585 636 009
www.ftk.upol.cz